

ترسیم مدل مذاکره مطلوب در هندسه معرفتی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

سعید قربانی تازه‌کندی^۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۱۷

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۶/۳۰

چکیده:

اندیشه متفکران سیاسی، پیرامون یک مسئله، بر اساس مبانی فکری آن‌ها شکل می‌گیرد. جبهه‌گیری، کنش و واکنش شخصیت‌ها نیز پیرامون رویکردهای مختلف بر اساس داشته‌های ذهنی متکی بر مبانی حاصل می‌شود. در این مقاله موضوع مذاکره با نظام سلطه انتخاب شده که متناسب با مبانی فکری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به‌عنوان متفکر نظام اسلامی به بحث گذاشته خواهد شد. نویسنده مترصد دستیابی به اصول و مبانی مذاکره، ممنوعیت‌های پیرامون آن و در استمرار آن، تحلیل آثار مذاکره با نظام سلطه از نظرگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) است. به لحاظ زمانی، بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) از سال ۱۳۵۸ تا ۱۴۰۴ مورد توجه و بررسی قرار گرفته است. قلمرو پژوهشی به جمهوری اسلامی ایران اختصاص یافته و به

لحاظ هدف، از نوع بنیادی و روش به کار گرفته‌شده نیز تحلیل مضمون است. یافته‌ها در بخش مبانی و اصول مذاکره شامل نگاه واقع‌بینانه به مسائل، نگاه همه‌جانبه، پیشرفت ملت‌ها، به‌کارگیری عقلانیت، توجه به مبانی و اصول قرآنی و... است. در بخش ممنوعیت‌های مذاکره شامل از موضع ضعف و استیصال، دست کشیدن از دستاوردها، عقب‌نشینی در مقابل دشمن، کوتاه آمدن در برابر دشمن، فقدان عزت‌نفس و ضعف و... می‌باشد. در آثار مذاکره با نظام سلطه نیز فلج کردن اقتصاد ایران، عدم حل مشکلات با مذاکره، عدم نیل ملت‌ها به اهداف، عدم توجه به مسائل مسلمین، مذاکره ابزاری برای دشمنی، عدم بهبود وضعیت، کار بیهوده و عبث و امثال آن حاصل شد. نتیجه پژوهش این‌که، بر اساس مبانی فکری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، دشمن به دنبال برد در مذاکرات و تحمیل خواسته‌های نامشروع خود است. نظام سلطه در مذاکرات به دنبال امتیازخواهی حداکثری و امتیازدهی حداقلی است. کلیدواژه‌ها: آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، مذاکره مطلوب، اصول، ممنوعیت‌ها، دشمن، نظام سلطه.

۱. استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ایمیل: s.ghorbani@ihcs.ac.ir

Drawing the Ideal Negotiation Model in Ayatollah Khamenei's Epistemological Geometry

Abstract:

The thoughts of political thinkers on an issue are formed based on their intellectual foundations. The stance, actions and reactions of personalities are also based on different approaches based on mental assets based on the foundations. In this article, the topic of negotiation with the hegemonic system has been selected, which will be discussed in accordance with the intellectual foundations of Ayatollah Khamenei (Supreme Leader) as the thinker of the Islamic system. The author aims to achieve the principles and foundations of negotiation, the prohibitions surrounding it, and in continuation of it, analyze the effects of negotiation with the hegemonic system from the perspective of Ayatollah Khamenei (Supreme Leader). In terms of time, the statements of Ayatollah Khamenei (Supreme Leader) from 1358 to 1404 have been considered and examined. The research area is dedicated to the Islamic Republic of Iran, and in terms of purpose, fundamental type and method used is content analysis. The findings in the section on the foundations and principles of negotiation include a realistic view of issues, a comprehensive view, the progress of nations, the application of rationality, attention to the principles and principles of the Quran, etc. The section on the prohibitions of negotiation includes a position of weakness and despair, giving up on achievements, retreating in front of the enemy, giving in to the enemy, lack of self-esteem and weakness, etc. The effects of negotiating with the hegemonic regime also include paralyzing the Iranian economy, not solving problems through negotiation, not achieving goals for nations, not paying attention to Muslim issues, negotiation as a tool for hostility, not improving the situation, futile and futile work, and the like. The result of the research is that, based on the intellectual foundations of Ayatollah Khamenei (may Allah protect him), the enemy seeks to win in negotiations and impose its illegitimate demands. The hegemonic regime seeks maximum concessions and minimal concessions in negotiations.

Keywords: Ayatollah Khamenei (Supreme Leader), desirable negotiation, principles, prohibitions, enemy, system of domination.

بیان مسئله

اندیشه‌های سیاسی، بر پایه مبانی خاصی شکل می‌گیرند؛ اندیشمندان سیاسی در چارچوب این مبانی که همواره ریشه در دین یا مکتب خاصی دارند به ارائه عقاید خود می‌پردازند (علی‌میرادی و همکاران، ۱۳۹۳: ۲۱). آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به‌عنوان رهبر نظام اسلامی و متفکر جهان اسلام، دارای اندیشه‌های سیاسی مبتنی بر مبانی دین اسلام می‌باشند که در فضای فکری ایشان این تأثیرپذیری قابل‌مشاهده است. نوع فکر و عملیاتی‌سازی اندیشه در منظر آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) منبعت شده از مبانی الهی است. در مباحث اسلامی نگاه به مذاکره یک نگاه ابزاری برای استثمار نیست، بلکه وسیله‌ای عقلانی توأم با انسانیت برای رسیدن به توافقات شرافتمندانه است که در آن اصولی چون انصاف، عدالت، دوری از ظلم، وفای به عهد و قراردادها باید رعایت شود.

مقوله مذاکره با آمریکا و مسائل پیرامون آن در این روزهای پرتلاطم جمهوری اسلامی ایران، از بحث‌های داغ و مطرح بین صاحب‌نظران، متخصصان و نخبگان است. هر طیفی بنا به زاویه‌ی دید خود، مذاکره و حد و حدود آن را به تصویر کشیده است. لکن آنچه از بررسی تاریخ برداشت می‌شود، جامع‌ترین و کامل‌ترین دیدگاه مرتبط با بحث مذاکره به آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) اختصاص داشته است. ایشان در رابطه با بحث مذاکره، جوانب مختلف ملی، هویت ایرانی و اسلامی و کرامت مردم و خطوط قرمز را در نظر می‌گیرند و سپس اعلام عقیده می‌کنند و به‌نوعی پاسخ ایشان در رابطه با مقوله مذاکره، پاسخ برخاسته از خواسته‌های جناحی و یا برآورده شدن نیازهای کوتاه‌مدت نیست، بلکه ایشان در قبال مذاکره نگاه بلندمدت داشته و تمامی جوانب کار را در نظر می‌گیرند. به عبارتی، آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در بحث مذاکره به سه مقوله‌ی اصلی تعریف‌شده در قانون اساسی که شامل حکمت، عزت و مصلحت است اهتمام ویژه‌ای دارند و مذاکره‌ی مطلوب را از دل این سه مقوله تعریف کرده‌اند. در این مقاله، نویسنده مترصد آن است با بهره‌گیری از روش تحلیل مضمون، تمامی جوانب مذاکره با نظام سلطه را از نگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مورد رصد قرار

دهد تا مشخص شود که اصول و مبانی مذاکره با نظام سلطه چیست و ممنوعیت‌های پیرامون آن در هندسه معرفتی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) چگونه تحلیل می‌شود؟ متناسب با سؤال اصلی سؤالات فرعی ذیل نیز بررسی خواهد شد:

- اصول و مبانی مذاکره در هندسه معرفتی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) چیست؟
- ممنوعیت‌های مذاکره با نظام سلطه در نظرگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) کدامند؟
- آثار مذاکره با نظام سلطه در تفکر آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) چیست؟

به لحاظ اهمیت و ضرورت پژوهش، تحلیل و بررسی موضوع مذاکره و کشف، استخراج و تحلیل و بررسی جوانب مختلف آن می‌تواند در زمینه‌ی تصمیم‌گیری در تقابل با نظام سلطه یاری‌رسان باشد و خطوط و آثار مذاکره با نظام سلطه را عیان کند. از جمله چالش‌های اساسی پیرامون جمهوری اسلامی ایران، مذاکره با نظام سلطه است. نظامی که به روش‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری روی آورده تا زمینه‌های نابودی و پس‌رفتگی جمهوری اسلامی را فراهم کند و از الگو شدن نظام اسلامی در نظام بین‌الملل به‌عنوان الگوی بدیل نظام لیبرالیسم جلوگیری کند و در یک معنا، مانع صدور ارزش‌ها و معنویت نهفته در دل جمهوری اسلامی باشد. بر همین اساس، نیاز است قبل از مذاکره با دشمن، مبانی و خطوط مذاکره و ممنوعیت‌های آن از نگاه متفکران جهان اسلام به بررسی گذاشته شود تا نظام اسلامی در تله‌ی نظام سلطه غافلگیر نشود که از مهم‌ترین این متفکران که شخصیتی آشنا به مسائل نظام بین‌الملل است، آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به‌عنوان رهبر و متفکر نظام اسلامی می‌باشد. پژوهش در مورد «مذاکره مطلوب در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)» یک ضرورت راهبردی و یک مطالبه علمی - عملیاتی برای نظام جمهوری اسلامی ایران است. این پژوهش به نظام تصمیم‌گیری کمک می‌کند تا بر اساس یک چارچوب منسجم و آزموده شده عمل کند. به دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی جهت می‌دهد تا به تولید علم نافع و بومی در حوزه روابط بین‌الملل بپردازند. به جامعه بین‌الملل نشان می‌دهد که جمهوری اسلامی ایران دارای مکتبی

وجه نوآوری پژوهش: با مطالعات انجام شده پیرامون پژوهش‌های انجام شده در حوزه مذاکره با نظام سلطه در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) این نتیجه حاصل شد که در مقالات محدودی تلاش شده تا زاویه دید آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به موضوع مذاکره تبیین شود، اما در پژوهش حاضر، تلاش می‌گردد تا مباحث مختلف پیرامون مذاکره از جمله ویژگی‌های نظام سلطه در روند مذاکره و خطوط قرمز، اصول، مبانی و نتایج مذاکره با دشمن با استفاده از روش تحلیل مضمون از دل بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، کشف، استخراج و تحلیل شود.

روش پژوهش: روش تحلیل مضمون

در این مقاله جهت بررسی مذاکره هوشمند و سازنده در هندسه فکری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) از روش کیفی تحلیل مضمون استفاده شده است. تحلیل مضمون، روشی برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی است. این روش داده‌ها را سازمان‌دهی و با جزئیات توصیف می‌کند اما می‌تواند از این فراتر رفته و جنبه‌های مختلف موضوع پژوهش را تفسیر نماید (کمالی، ۱۳۹۷: ۱۸۹). تحلیل مضمون روشی است برای دیدن متن، برداشت و درک مناسب از اطلاعات ظاهراً نامرتبط، تحلیل اطلاعات کیفی، مشاهده نظام‌مند شخص، تعامل، گروه، موقعیت، سازمان و یا فرهنگ، تبدیل داده‌های کیفی به داده‌های کمی. تحلیل مضمون از شمارش کلمات و عبارات آشکار، فراتر می‌رود و بر شناخت و توضیح ایده‌های صریح و ضمنی تمرکز می‌کند. سپس، از کدهای مضامین اصلی برای تحلیل عمیق‌تر داده‌ها استفاده می‌شود. تحلیل مضمون، روشی است که هم برای بیان واقعیت و هم برای تبیین آن به کار می‌رود. البته به دلیل ماهیت تفسیری تحلیل مضمون، باید به روایی و پایایی آن بیشتر توجه شود و به همین دلیل تحلیل مضمون در مقایسه با سایر روش‌های کیفی، دقت و زمان بیشتری طلب می‌کند. برخلاف روش‌های تحلیل گفتمان یا تحلیل محتوا، تحلیل مضمون ساده به پژوهشگر اجازه نمی‌دهد درباره زبان استفاده شده در متن، ادعاهایی کند. تحلیل مضمون به روش‌های گوناگونی قابل اجرا و استفاده است (درخشه و همکاران، ۱۳۹۴: ۵۳).

مستقل، عقلانی و مبتنی بر اصول در عرصه دیپلماسی است. بنابراین، چنین پژوهشی تنها یک کار دانشگاهی نیست، بلکه ساختن سلاح فکری و نرم‌افزاری برای عبور از بحران‌ها و تثبیت جایگاه ایران به‌عنوان یک قدرت منطقه‌ای و بین‌المللی است.

پیشینه پژوهش

از نظر سوابق پژوهشی در رابطه با عنوان مذاکره در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) پژوهش‌های منسجم و روشمندی انجام نشده است و صرفاً مواردی محدود مقاله در این زمینه با رویکرد توصیفی کار شده است که از باب سابقه‌ی پژوهش و نشان دادن نوآوری اثر حاضر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

-وادادی و رسولی (۱۳۹۸) در مقاله‌ای تحت عنوان «تحلیل محتوای دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) پیرامون ارتباط با آمریکا در بازه‌ی زمانی ۱۳۶۸-۱۳۹۵» چپستی و چگونگی مذاکره با آمریکا به‌عنوان نظام سلطه در بازه زمانی رهبری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) را با استفاده از روش تحلیل محتوا مورد بررسی قرار داده‌اند. و به این یافته‌ها رسیدند که آمریکا به دنبال مذاکره غیر مشروط با جمهوری اسلامی ایران برای تحمیل خواسته‌هایش است و در زمینه روابط هم به رابطه مشروط (تسلیم شدن جمهوری اسلامی) می‌اندیشد که در شرایط فعلی، نه مذاکره و نه رابطه با آمریکا، ضررش بیشتر از سودش است. اما در پژوهش حاضر تلاش می‌شود مبانی و اصول و ممنوعیت‌های مذاکره و آثار آن بر اساس بیانات رهبری با استفاده از روش تحلیل مضمون بررسی شود.

-شمسینی غیاثوند و نصیری (۱۳۹۴) در مقاله‌ای پژوهشی تحت عنوان «رویکرد مقام معظم رهبری به سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر روش مذاکره و مفهوم نرمش قهرمانانه» مبانی و الزامات نرمش قهرمانانه در برخورد و مذاکره با نظام سلطه را با استفاده از روش توصیفی- تحلیلی مورد توجه قرار داده‌اند. در پژوهش حاضر اما تلاش بر این است که مباحث پیرامون مذاکره شامل مبانی، اصول و ممنوعیت‌ها و آثار مذاکره در هندسه معرفتی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به تحلیل گذاشته شود.

بر اساس توضیحاتی که در قسمت روش‌شناسی در ابتدای مقاله ارائه شد؛ در این قسمت تلاش این است که بر اساس سه رویکرد متن، مضامین پایه و فراگیر مبحث مذاکره و مسائل پیرامون آن در هندسه معرفتی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) تبیین شود به این صورت که در ابتدا تلاش می‌شود مضامین پایه از متن اصلی بیانات استخراج شود و در ادامه با توجه به مضامین پایه استخراج‌شده مضامین فراگیر به دست می‌آید و در انتها نیز شبکه‌ی مضامین متناسب با مضامین پایه و فراگیر ترسیم شود.

هدف این پژوهش بررسی مبانی و اصول و ممنوعیت‌ها و آثار مذاکره با نظام سلطه در هندسه معرفتی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به‌عنوان رهبر و متفکر نظام اسلامی است. به لحاظ نوع تحقیق بنیادی است و به‌منظور سازمان‌دهی مقاله و دستیابی به نتیجه مطلوب از روش تحلیل مضمون بهره گرفته شده است. به لحاظ جامعه آماری نیز از سال ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۴ به‌عنوان بازه رهبری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در نظر گرفته شده است.

مبانی نظری پژوهش

اندیشمندان علوم سیاسی بر مبنای جهان‌بینی و مکتب فکری خود تعاریف مختلفی از مذاکره و انعقاد قرار داد با واحدهای سیاسی ارائه داده‌اند، اما این تعاریف در مطالب بنیادین و ریشه‌ای هم‌گرایی و هم‌پوشانی‌هایی دارند. در رویکردی جامع و کاربردی می‌توان آن را چنین تعریف کرد: فرآیند گفت‌وگو با دیگری جهت دستیابی به توافق بر سر مسئله‌ای تعریف‌شده (گوهری مقدم و کیانی مجاهد، ۱۳۹۸: ۲۲۰). مفهوم مذاکره در نگاه نظام سلطه با آنچه در تعریف فوق ملاحظه گردید متفاوت است. نظام سلطه نتوانسته است اهداف خود را از قبل نظامی و یا تهاجم نظامی محقق کند برای اینکه بتواند به خواسته‌های تعریف‌شده خود برسد به مذاکره روی آورده است. مذاکره در راهبرد فکری نظام سلطه به معنای رسیدن به حداکثر خواسته‌هاست: «مذاکره معنایش این است که دو طرف سعی کنند به نقطه مشترک برسند؛ خب این معنایش این است که یک طرف نخواهد همه آنچه را مورد علاقه او و مورد توقع او است تحقق پیدا کند. آمریکایی‌ها این‌جورند.

آمریکایی‌ها و چند کشور اروپایی-که مثل بچه دنبال آمریکا در حرکت‌اند و واقعا اشتباه هم دارند می‌کنند، دچار یک اشتباه راهبردی هستند این کشورهای اروپایی تابع آمریکا- با پرتوقعی تمام، حرفشان این است که همانچه آن‌ها می‌خواهند، با همان خصوصیات که آن‌ها می‌خواهند بایستی تحقق پیدا کند؛ خب این غلط است، این راه مذاکره نیست» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹). مفهوم مذاکره در چارچوب اهداف نظام سلطه متفاوت با آن چیزی است که برای ذات مذاکره تعریف‌شده است. نظام سلطه از قبل مذاکره به دنبال دستیابی به اهدافی است که از طریق تهاجم نظامی موفق به نیل به آن‌ها نشده است. به‌نوعی هدف نظام سلطه از مذاکره برد کامل برای نظام سلطه و امتیازدهی از طرف کشور ضعیف و یا مقابل مذاکره است: «مذاکره در اصطلاح سیاسی، به معنای بده و بستان است. به عبارتی مذاکره، معامله‌ای میان دو کشور بر سر مسائل گوناگون است که دادوستد از سوی هر دو طرف انجام می‌شود. حال دولت آمریکا اهل دادوستد هست یا به دنبال بذل و بخششی یک‌طرفه از سوی سایر کشورها است؟» (خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۱۳۸۹/۱۱/۱۵).

مذاکره از منظر قرآن با آنچه در تراوشات ذهنی نظام سلطه می‌گذرد متفاوت است. در نظام معرفتی قرآن مذاکره، یک فرآیند اخلاق مدار، عادلانه و مبتنی بر احترام متقابل است که هدف نهایی آن نه صرفاً پیروزی یک‌طرفه، بلکه تحقق صلح، عدالت و منفعت مشروع برای همه طرف‌ها در چارچوب رضایت الهی است. قرآن به مذاکره کننده می‌آموزد که چگونه هم‌زمان که برای منافع خود تلاش می‌کند، کرامت، حقوق و منافع طرف مقابل را نیز محترم بشمارد. اما بر اساس بیانات رهبری نظام سلطه از تله مذاکره برای برد و شکست طرف مقابل سوءاستفاده می‌کند و درصدد است با کمترین امتیاز به‌طرف مقابل به خواسته‌های خود دست یابد. در ذیل مبانی فکری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) پیرامون جوانب مختلف مذاکره ترسیم می‌شود تا مدلی برای طرح بحث اصلی قرار گیرد:

الف- مبانی جهان‌بینانه و ایدئولوژیک: این مبانی، اساس نگرش به جهان، دشمن و نقشه راه کلان را

نیست، بلکه یک «منطق» و «سبک زندگی» در مقابل نظام سلطه است. مذاکره در سایه مقاومت معنا پیدا می‌کند. مقاومت است که طرف مقابل را برای مذاکره جدی تحت فشار می‌گذارد و قدرت چانه‌زنی را افزایش می‌دهد.

- عزت اسلامی و کرامت انسانی: اساس روابط بین‌الملل باید بر محور «عزت» باشد، نه ذلت. ایشان تأکید دارند: «ما ذلت را نمی‌پذیریم؛ عزت را می‌پذیریم.» مذاکره مطلوب، مذاکره‌ای است که کرامت و عزت ملت ایران و جهان اسلام را حفظ و تقویت کند. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) پیرامون این محور می‌فرمایند: «ما هم معتقدیم که توافق نکردن، بهتر است از توافق بد، توافقی که به ضرر منافع ملی است، توافقی که موجب تحقیر ملت بزرگ و باعظمت ایران است» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).

- استقلال طلبی: وابستگی اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، بزرگ‌ترین آفت برای یک کشور است. بنابراین، هر مذاکره‌ای که منجر به افزایش وابستگی و کاهش استقلال کشور شود، نامطلوب است.

ج- اصول کاربردی و تاکتیکی در فرآیند مذاکره: این اصول، مستقیماً بر رفتار مذاکره‌کننده و فرآیند مذاکره حاکم هستند.

- مذاکره از موضع قوت و اقتدار: این اصل، قلب تپنده مذاکره مطلوب است. قوت می‌تواند اقتصادی، نظامی، علمی، یا حتی «اراده و وحدت ملی» باشد. مذاکره از موضع ضعف، به ذلت و شکست می‌انجامد. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) می‌فرمایند: «باید تکریم و حرمت ملت ایران و مسئله‌ی اساسی مهمی که عبارت است از پیشرفت ملت ایران، [در مذاکرات] محفوظ بشود و محفوظ بماند» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).

- تعریف دقیق اهداف، خطوط قرمز و منافع ملی: مذاکره بدون داشتن نقشه و تعریف دقیق از «آنچه می‌خواهیم» و «آنچه هرگز تایید نمی‌کنیم»، محکوم به شکست است. منافع ملی باید به وضوح و بر اساس ارزش‌های اسلامی تعریف شوند. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در این زمینه می‌فرمایند: «نگذارید اصول نظام آینده

شکل می‌دهند.

- توحیدمحوری و اتکال به قدرت الهی: پایه‌ای‌ترین اصل، اعتقاد به این است که منشأ تمام قدرتها خداوند است. این نگاه، وابستگی و استیصال در برابر قدرت‌های مادی را از بین می‌برد. مذاکره‌کننده مؤمن، با توکل بر خدا و در چارچوب رضایت او وارد میدان می‌شود، نه با ترس یا خودباختگی در برابر جبهه کفر. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در رابطه با توکل بر خدا در بحث مذاکره می‌فرمایند: «امیدواریم ان‌شاءالله مسئولین کشور در این زمینه هم کاملاً با چشم‌باز، با دل محکم، با توکل به خدا جلو بروند و توفیقات الهی شامل حالشان بشود» (بیانات در محفل انس با قرآن کریم، ۱۴۰۰/۱/۲۵).

- ولایت‌مداری و حفظ نظام اسلامی: مذاکره یک اقدام فردی نیست؛ یک اقدام «حکومتی» در راستای اهداف نظام اسلامی است. بنابراین، مذاکره مطلوب، مذاکره‌ای است که به تقویت نظام بینجامد و تحت رهبری و نظارت ولی‌فقیه انجام شود.

- کادر بزرگ «تمدن نوین اسلامی»: تمامی اقدامات، از جمله مذاکرات، باید در راستای نقشه راه کلان «تمدن‌سازی نوین اسلامی» قرار گیرد. مذاکره نمی‌تواند یک تاکتیک صرفاً انفعالی یا بقایایی باشد، بلکه باید به پیشرفت و تعالی امت اسلامی کمک کند.

- نبرد حق و باطل و استکبارستیزی: جهان‌بینی ایشان، عرصه بین‌الملل را عرصه تقابل «جبهه حق» (به رهبری انبیاء و اولیاء) با «جبهه باطل» (به رهبری مستکبران) می‌داند. بنابراین، مذاکره با استکبار جهانی (مثل آمریکا) یک تعامل معمول و خنثی نیست، بلکه یک «تقابل تاکتیکی در دل یک تقابل راهبردی» است. ب. مبانی راهبردی (استراتژیک): این مبانی، جهت‌گیری کلان در عرصه بین‌الملل را مشخص می‌کنند:

- اصل نفی سلطه‌پذیری (نفی سبیل): این اصل فقهی-سیاسی، مهم‌ترین رکن مذاکره مطلوب است. بر اساس آیه «لَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا» (نساء: ۱۴۱)، هرگونه توافقی که منجر به سلطه‌پذیری کفار بر مؤمنان شود، ممنوع و باطل است. این اصل، خط قرمز همه مذاکرات است.

- منطق مقاومت: مقاومت تنها یک تاکتیک دفاعی

مذاکره بکنیم، روی کاغذ بیاوریم، بنویسیم، امضا کنیم، بعد آن‌ها هم به‌حسب ظاهر یک کاری انجام بدهند منتها تحریم‌ها برطرف نشود و تجارت راه نیفتد، پیدا است که یک اشکالی در آنجا هست؛ نباید بگذاریم این اشکالات به وجود بیاید و در آنجا هم باید خودمان را قوی کنیم» (بیانات در دیدار جمعی از مداحان، ۱۳۹۵/۱/۱۱).

- تلفیق راهبردی مذاکره با اقدام عملی: مذاکره نباید به معنای توقف فعالیت‌های علمی، اقتصادی و دفاعی باشد. پیشرفت در داخل، مهم‌ترین پشتوانه برای موفقیت در میز مذاکره است. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) در این زمینه می‌فرماید: «مطلقاً نایستی برنامه‌های داخلی را به همراهی غرب موکول کرد و منوط کرد، چون قطعاً شکست می‌خورد، قطعاً ضربه می‌خورد» (بیانات در آخرین دیدار رئیس‌جمهور و هیئت دولت دوازدهم، ۱۴۰۰/۵/۶).

جمع‌بندی: مبانی نظری مذاکره مطلوب از منظر آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی)، یک سامانه به‌هم‌پیوسته است که از مبانی جهان‌بینانه توحیدی آغاز می‌شود، به مبانی راهبردی مانند مقاومت و نفی سلطه می‌رسد و در نهایت در اصول کاربردی و عملیاتی تجلی پیدا می‌کند. این نگاه، مذاکره را از یک «تکنیک دیپلماتیک» صرف، به یک «هنر حکومت‌داری» در تراز تمدن اسلامی ارتقا می‌دهد که هدف نهایی آن، نه بقا، بلکه «تعالی و عزت» امت اسلام است.

اصول و مبانی مذاکره در نظرگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی)

نظام سلطه اهداف مختلفی را در ابعاد سیاسی، اقتصادی، فرهنگی دنبال می‌کند و به دنبال این است با بهانه‌های مختلف، در عرصه‌های مختلف کشورهای تحت سلطه نفوذ کنند و تا می‌توانند از ظرفیت کشورهای عقب‌افتاده به نفع خود بیشترین استفاده را ببرند. به لحاظ اهداف سیاسی از تربیت مدیران و سیاستمداران وابسته گرفته تا تأسیس پایگاه‌های نظامی در سراسر جهان و ایجاد درگیری‌های منطقه‌ای یا وجود کانون‌های بحران برای ادامه حضور نظام سلطه را در برمی‌گیرد. همچنین این نظام برای رسیدن به خواسته‌های خود، رژیم‌های انقلابی-مردمی و نیز رژیم‌های مخل سلطه را

شما را دشمنان شما بنویسند؛ نگذارید اصول اسلامی در پای منافع زودگذر قربانی شود. انحراف در انقلاب‌ها، از انحراف در شعارها و هدف‌ها آغاز می‌شود» (بیانات در اجلاس بین‌المللی بیداری اسلامی، ۱۳۹۰/۶/۲۶).

- هوشمندی، دوراندیشی و شناخت دشمن: مذاکره کننده باید از تاکتیک‌ها، نیت‌های پنهان و نقاط ضعف و قوت طرف مقابل آگاهی کامل داشته باشد. ساده‌اندیشی و اعتماد بلاجهت به دشمن، خیانت به منافع ملی است. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) در مورد ماهیت اصلی و باطنی نظام سلطه می‌فرماید: «این کسانی که پشت میز مذاکره ظاهر می‌شوند، آن جنتمن‌های پشت میز مذاکره، همان تروریست‌های فرودگاه بغداد هستند، این‌ها همان‌ها هستند؛ تفاوتی نمی‌کنند؛ لباس عوض می‌کنند؛ این دست چدنی است که پوشش مخملی و دستکش مخملی را بیرون می‌آورد و خودش را نشان می‌دهد، و آلا باطن، همان باطن است؛ هیچ تفاوتی ندارد. این‌ها نمی‌توانند کسانی باشند که انسان به این‌ها اطمینان پیدا کند» (خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۱۳۹۸/۱۰/۲۷).

- نفی عجله و شتاب‌زدگی: عجله بزرگ‌ترین دام در مذاکرات است. طرف مقابل از عجله مذاکره‌کننده سوء استفاده می‌کند و او را وادار به امضای توافق‌های ناعادلانه می‌کند. صبر و تحمل، یک «ابزار» مهم در مذاکره است. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) در این زمینه می‌فرماید: «وقتی عجله داریم که کار را زودتر تمام کنیم و به‌جایی برسیم، از جزئیات غفلت می‌کنیم و گاهی غفلت از یک امر جزئی، موجب ایجاد رخنه و نقطه سلبی در آن کار می‌شود، بنابراین باید مراقب بود که کارها متین، محکم و با شتاب مناسب انجام شود» (دیدار فرماندهان نیروی دریایی ارتش با رهبر انقلاب، ۱۳۹۵/۹/۷).

- لزوم تضمین و ضمانت‌های اجرایی: با توجه به سابقه نقض تعهدات توسط استکبار (به‌ویژه آمریکا)، هر توافقی باید مکانیسم‌های نظارتی و تضمین‌های اجرایی قوی داشته باشد. توافق بر کاغذ، بدون ضمانت اجرا، ارزشی ندارد. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) در این زمینه می‌فرماید: «باید در مذاکره قوی بود و جوری باید مذاکره کرد که بعد سرمان کلاه نرود. اینکه ما

اشاعی فساد و فرهنگ خودی است (جعفری، ۱۳۹۶: ۱۴۶). با چنین مؤلفه‌های تعریف‌شده در بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، آنچه به ذهن متبادر می‌شود این است که نظام سلطه قطعاً به دنبال امتیازگیری حداکثری و زمین‌گیر کردن طرف مذاکره است. بر این اساس با عنایت بر بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، ضرورت دارد اصول مذاکره تعیین‌شده توسط مذاکره‌کنندگان رعایت شود. در این بخش از مقاله نویسنده مترصد آن است که با توجه به بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) اصول مذاکره با نظام سلطه را به بحث بگذارد.

۱. تحویل متن و استخراج مضامین پایه

در این بخش، مضامین پایه و کدهای ابتدایی مربوط به اصول و مبانی مذاکره هوشمند و سازنده در بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در جدول ارائه می‌شود تا بستری برای استخراج مضمون‌های فراگیر در مرحله بعد فراهم شود.

سرنگون می‌کند. اگر نظام سلطه در رسیدن به مطامع نظامی خود ناکام بماند، از دخالت و حضور مستقیم نظامی نیز هیچ ابایی ندارد و محدودیتی برای خوش قائل نیست و سازمان‌های بین‌المللی نیز به دلیل نفوذ قدرت‌های برتر در خیلی موارد نتوانسته‌اند از صرف بیانیه فراتر بروند. اشغال گرانادا، پاناما، عراق، افغانستان و حمایت از گروه‌های تکفیری در سوریه، یمن و مانند آن، نمونه‌هایی از بی‌پروایی و دخالت در امور داخلی کشورهای دیگر توسط نظام سلطه است. به لحاظ اقتصادی از غارت و چپاول ثروت‌های جهان سوم گرفته تا تک‌محصولی کردن اقتصاد کشورهای تحت سلطه را شامل می‌شود. در واقع نظام تولید تک‌محصولی با روی کار آمدن سیاستمداران وابسته گسترش می‌یابد و اقتصاد ملی کشور تحت سلطه را به کشور سلطه‌جو وابسته می‌کند. به لحاظ فرهنگی نظام سلطه در پی نفی ارزش‌های فرهنگی و معتقدات و هویت ملی کشورهای تحت سلطه و جایگزین کردن و ترویج و

جدول شماره ۱. تحویل متن و استخراج مضامین پایه اصول و مبانی مذاکره هوشمند و سازنده

ردیف	متن	مضامین پایه
۱	«این قرآن نیاز امروز ما است؛ نه فقط ما ملت ایران، جامعه اسلامی بلکه جامعه بشری، امروز واقعاً به قرآن نیاز دارند. اینکه قرآن به ما [می‌گوید]: وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ؛ اعتماد نکنید به ظالمین، این همین گرفتاری امروز مردم دنیا است. اعتماد می‌کنند، پدرشان درمی‌آید» (بیانات در محفل انس با قرآن کریم، ۱۳۹۸/۲/۱۶).	توجه به مبانی قرآنی نیاز بشر عدم اعتماد به ظالمین بر اساس مبانی و اصول قرآنی اعتماد به ظالمین سبب خسران و چالش
۲	«حرف‌هایی که می‌زنند، اظهاراتی که می‌کنند و عملکردی که نشان می‌دهند، کاملاً امضای آن حرفی است که بنده آن وقت می‌زدم؛ یعنی واقعاً نمی‌شود به این‌ها اعتماد کرد. [البته] آمریکایی‌ها به‌عنوان نماد بداخلاقی و بدآدایی [هستند] فقط آن‌ها [هم] نیستند، دیگری هم هستند که همین‌جور بدآدا و بداخلاق و بدرفتارند» (بیانات در دیدار ائمه‌اعظم مختلف مردم، ۱۳۹۴/۶/۱۸).	عدم اعتماد به تعهدات و گفته‌های دشمنان بداخلاقی و بدرفتاری نظام سلطه در انجام تعهدات
۳	«بنده با توافقی که بتواند انجام بگیرد موافقم؛ البته توافقی بد نه. آمریکایی‌ها مکرر تکرار می‌کنند و می‌گویند «ما معتقدیم که توافقی نکردن، بهتر از توافقی بد کردن است»؛ بله، ما هم همین عقیده را داریم؛ ما هم معتقدیم که توافقی نکردن،	توافق بد یعنی ضرر به منافع ملی توافق بد یعنی تحقیر ملت ایران توافق بد یعنی عدم حفظ کرامت ملت ایران

فقدان توافق شایسته‌تر از توافق متضرر	بهر است از توافق بد، توافقی که به ضرر منافع ملی است، توافقی که موجب تحقیر ملت بزرگ و با عظمت ایران است» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).	
غفلت از جزئیات در صورت تعجیل	«وقتی عجله داریم که کار را زودتر تمام کنیم و به‌جایی برسائیم، از جزئیات غفلت می‌کنیم و گاهی غفلت از یک امر جزئی، موجب ایجاد رخنه و نقطه سلیبی در آن کار می‌شود، بنابراین باید مراقب بود که کارها معین، محکم و با شتاب مناسب انجام شود» (دیدار فرماندهان نیروی دریایی ارتش با رهبر انقلاب، ۱۳۹۵/۹/۷).	۴
غفلت باعث ایجاد رخنه		
انجام مذاکرات معین، محکم با شتاب مناسب		
مقاومت و ایستادگی زمینه‌ساز عقب‌نشینی نظام سلطه	«...اینکه خیال می‌کنند، می‌گویند ما تحریم کردیم، ایران مجبور شد بیاید پای میز مذاکره، نه، [این‌طور نیست]. ما قبلاً هم اعلان کردیم، قبل از این حرف‌ها هم ما گفتیم [که] نظام جمهوری اسلامی درباره موضوعات خاصی که مصلحت بدانند، با این شیطان برای رفع شرّ او و برای حلّ مشکل، مذاکره می‌کند؛ معنای این آن نیست که این ملت مستأصل شده است، ابتدا» (بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۲/۱۰/۱۹).	۵
توهم تأثیرات تحریم بر مذاکره با نظام سلطه		
مذاکره برای دفع شرّ نظام سلطه برای مسائل خاص		
مذاکره به معنای مستأصل شدن ملت نیست.		
بصیرت عامل هویدا شدن ماهیت دروغین نظام سلطه	«وقتی بصیرت نباشد، انسان مجذوب یک‌چیزی می‌شود که واقعاً جاذبه‌ای ندارد؛ یک عده‌ای مجذوب آمریکا هستند، اما این مجذوبیت، مجذوبیت دروغین است؛ هیچ جاذبه‌ای ندارد» (بیانات در دیدار مردم اصفهان، ۱۳۹۵/۷/۲۶).	۶
بی‌بصیرتی عامل مجذوب شدن ماهیت نظام سلطه		
باور و اتکای به دانشمهای بومی و داخلی	«ما باید به خودمان اتکاء کنیم. من مکرّر در دوران همین مذاکرات هسته‌ای- شاید چهار پنج مرتبه یا بیشتر-گفتم به آمریکایی‌ها نمی‌شود اعتماد کرد» (بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم، ۱۳۹۴/۶/۱۸).	۷
عدم تکیه و اعتماد به بیگانگان		
عدم اعتماد به نظام سلطه	«یک خطوط قرمزی وجود دارد، یک حدودی وجود دارد، این حدود باید رعایت بشود؛ این را گفتیم به مسئولین و موظفند که این حدود را رعایت کنند» (بیانات در دیدار پنجاه هزار فرمانده بسیج سراسر کشور، ۱۳۹۲/۷/۲۹).	۸
رعایت خطوط قرمز		
رعایت حدود و قوانین مذاکره		
رعایت قانون و مبانی اسلامی	«ما با پیشرفت این کاری که مسئولین دولتی ما شروع کرده‌اند و تلاش هم دارند می‌کنند-واقعاً دارند تلاش می‌کنند و وقت می‌گذارند و نیرو صرف می‌کنند-موافقم؛ به یک توافق خوب هم اگر برسد موافقم. بنده هم موافقم، مطمئنم که ملت ایران هم آن توافقی را که در آن عزّت او محفوظ بماند، احترامش محفوظ بماند، منافعتش حفظ بشود، مخالفتی ندارد، موافقت خواهد کرد»	۹
نیل به توافق مطلوب		
حفظ عزت ملت ایران		
حفظ احترام و تکریم ملت ایران		
حفظ منافع ملی ایران		
تکریم و حرمت ملت ایران		

م محفوظ بودن پیشرفت ملت ایران	کرد؛ منتها باید این خصوصیات، بلاشک ملاحظه بشود؛ باید تکرم و حرمت ملت ایران و مسئله اساسی مهمی که عبارت است از پیشرفت ملت ایران، محفوظ بشود و محفوظ بماند» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).
توجه ویژه به اصول و خطوط قرمز	۱۰ «اصولتان را روی کاغذ بنویسید؛ اصالت‌های خود را با حساسیت بالا حفظ کنید؛ نگذارید اصول نظام آینده شما را دشمنان شما بنویسند؛ نگذارید اصول اسلامی در پای منافع زودگذر قربانی شود. انحراف در انقلاب‌ها، از انحراف در شعارها و هدف‌ها آغاز می‌شود. هرگز به آمریکا و ناتو و به رژیم‌های جنایتکاری چون انگلیس و فرانسه و ایتالیا که زمانی دراز سرزمین شما را میان خود تقسیم و غارت کردند، اعتماد نکنید؛ به آن‌ها سوءظن داشته باشید و لبخند آن‌ها را باور نکنید. راه‌حل خود را خود با بهره‌گیری از سرچشمه‌ی فیاض اسلام به دست آورید و نسخه‌های بیگانه را به خودشان پس دهید» (بیانات در اجلاس بین‌المللی بیداری اسلامی، ۱۳۹۰/۰۶/۲۶).
توجه و اهتمام ویژه به اصول اسلامی	
جلوگیری از انحراف در شعارها و اهداف	
عدم اعتماد به نظام سلطه	
توجه به نسخه‌های داخلی و عدم توجه به مبانی نظام سلطه	
اجتناب از عجله در امور مذاکره	۱۱ «ما در قضیه برجام عجله کردیم؛ ما عجله کردیم کارهای خودمان را انجام دادیم، آن‌ها هم کارشان را انجام ندادند، تعهداتشان را انجام ندادند البته مسئله بسیار مهمی است که ما توجه داشته باشیم که صبر و حوصله‌مان زیاد است و داریم کار خودمان را می‌کنیم» (سخنرانی نوروزی، ۱۴۰۰/۰۷/۰۱).
صبر و حوصله در اقدامات پیرامون مذاکره	
مذاکره با آمریکا برای دفع شر	۱۲ «نظام جمهوری اسلامی درباره موضوعات خاصی که مصلحت بداند، با این شیطان [آمریکا] برای رفع شر او و برای حل مشکل، مذاکره می‌کند؛ معنای این آن نیست که این ملت مستأصل شده است» (بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۳/۱۰/۱۹).
عدم ناچاری و استیصال ملت در مذاکره با نظام سلطه	
عزم راسخ در مقابل نظام سلطه	۱۳ «انها راه مقابله با دشمن وقیح، عزم راسخ و عدم انفعال است؛ این‌ها باید بتوانند پیام ملت ایران و عظمت ملت ایران را در مذاکرات نشان بدهند» (بیانات در دانشگاه افسری امام حسین (ع)، ۱۳۹۶/۰۲/۳۰).
عدم انفعال در تقابل با نظام سلطه	
انتقال عظمت و پیام ملت ایران به طرف مقابل	
ایران صاحب حرف و منطبق قوی در تقابل با نظام سلطه	۱۴ «منطق ما در مقابله با دست‌اندازی‌های آمریکایی، منطق ضعیفی نیست. منطقی است که اگر برای همه ملت‌های دنیا تبیین بشود، یا همه دل به آن می‌گروند. ما حرف زوری نمی‌زنیم؛ حرف خلاف معارفی نمی‌زنیم. ما می‌گوییم یک ملت و یک کشور، نمی‌خواهد اجازه بدهد که یک قدرت، یک امپراتوری متجاوز، مدعی و طلبکار از همه دنیا، به دست بیندازد، به
گرایش ملتها به منطبق ایران در صورت تبیین درست	
جلوگیری از تعدی نظام سلطه به منابع داخلی	

منابع انسانی او دست بیندازد، سیاست او را تعیین کند و از او سلب اختیارات کند» (بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۶/۳/۲۸).	جلوگیری از جهت‌دهی نظام سلطه در سیاست‌های کشور
«اینکه می‌گوییم این‌ها غیرقابل اعتمادند؛ معنایش این است. در دیدارهای خصوصی لبخند می‌زنند، دست می‌دهند، حرف‌های چرب‌ونرم می‌زنند، زبان خوش به کار می‌برند؛ [اما] این مربوط به دیپلماسی دیدارهای خصوصی است؛ اهمیتی ندارد، ارزشی ندارد، تأثیری در واقعیت ندارد. واقعیت این است که قرارداد را ببندند، مذاکرات را بکنند، دو سال چک‌وچانه بزنند، بعد که قضایا تمام شد بگویند حالا ما نمی‌گذاریم، و تهدید کنند که می‌خواهیم تحریم جدید بگذاریم برای اینکه سرمایه‌گذار خارجی برسد، و همه کند و نزدیک نیاید؛ تصریح هم می‌کنند به این! آمریکا این است. این [درباره] وفای به عهدشان و قابل اعتماد نبود نشان» (در دیدار مردم آذربایجان شرقی، ۱۳۹۶/۱۱/۲۸).	توجه به ماهیت اصلی نظام سلطه توجه به واقعیت‌های پشت پرده اهداف نظام سلطه گذر از ظواهر دیپلماسی و توجه به واقعیت‌های نظام بین‌الملل عدول نظام سلطه از تعهدات و رعایت صرف اصول دیپلماسی کم‌اهمیت
«این را هم همه باید بدانیم و بفهمیم که عقب‌نشینی در مقابل قدرت‌های استکباری، آن‌ها را جری‌تر می‌کند؛ اما استادگی، به ناکامی آن‌ها می‌انجامد» (بیانات در دیدار کارگزاران نظام، ۱۳۸۶/۷/۱۳).	رویه‌چلو در تقابل با نظام سلطه عقب‌نشینی نکردن در مذاکره با نظام سلطه استادگی عامل ناکامی نظام سلطه عقب‌گرد عامل زیاده‌خواهی نظام سلطه
«مذاکره اشکالی نداشت منتها در این مذاکره بایستی دقت و مراقبت لازم انجام می‌گرفت تا این‌جور نباشد که طرف مقابل، هر غلطی خواست بکند، نقض برجام محسوب نشود [اما] ما اگر یک مختصر نکاتی بخوریم، نقض برجام محسوب بشود! این خطا است، این نباید اتفاق می‌افتاد؛ این به خاطر عدم انکاء و اعتنای به قدرت داخلی به وجود می‌آید» (بیانات در دیدار مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۹۶/۶/۳۰).	قطع ارتباط با دنیا از اصول و مبانی انقلاب اسلامی نیست. انکاء به خود در عین ارتباط و مذاکره مراقبت و دقت در میز مذاکره با نظام سلطه انکاء به قدرت و داشته‌های بومی و داخلی
«عقلانیت و تدبیر و کارکرد عاقلانه در مسائل مختلف-در دیپلماسی، در مسائل کشوری، در اداره داخل کشور، در تجهیزات، در علم، در صنعت و در غیره-کار لازمی است، اما اعتماد به شیاطین، اعتماد به آن کسی که با اصل وجود شما مخالف است، خطای بزرگی است» (بیانات در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی ارتش، ۱۳۹۵/۱۱/۱۹).	لزوم و ضرورت به‌کارگیری عقلانیت و تدبیر در مسائل مختلف عدم اعتماد به نظام سلطه
«مذاکره در موضوعات خاص اشکالی ندارد؛ منتها گفتم من اعتماد ندارم، خوشبین نیستم به مذاکره، لکن می‌خواهند مذاکره کنند، بکنند» (بیانات در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان، ۱۳۹۲/۷/۱۲).	عدم اعتماد به نظام سلطه مذاکره در موضوعات خاص با مراعات اصول و خطوط قرمز

<p>توجه به ظرفیت و قدرت داخلی اصل اساسی است.</p>	<p>اما راه تعامل و مذاکره و مبادله و تبادل نظر و نشست و برخاست و معامله با هیچ کشوری در دنیا را جز همین رژیم صهیونیستی و آمریکا نسیم؛ عملاً هم مشغول تلاش و فعالیت هستیم لکن همین طور که بارها گفته ایم مطلقاً نبایستی</p>	۲۰
<p>ارتباط با دنیا و تعامل با دولت‌ها</p>	<p>اعتماد ما به غیرنیروی داخلی باشد؛ بخصوص به آن کسانی که عکس دشمنی در برابر جمهوری اسلامی و نظام اسلامی بلند کرده‌اند که در رأس آن‌ها بعد از آمریکا همین چند کشور اروپایی‌اند» (بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۹۷/۴).</p>	
<p>مذاکرات با نظام سلطه باید قوی و مستدل باشد.</p>	<p>«باید در مذاکره قوی بود و جوری باید مذاکره کرد که بعد سرمان کلاه نرود. اینکه ما مذاکره بکنیم، روی کاغذ بیاوریم، بنویسیم، امضا کنیم، بعد آن‌ها هم به محسب ظاهر یک کاری انجام بدهند منتها تحریم‌ها برطرف نشود و تجارت راه نیفتد، پیدا است که یک اشکالی در آنجا هست» (بیانات در دیدار جمعی از مداحان اهل بیت(ع)، ۱۳۹۵/۱/۱۱).</p>	۲۱
<p>تضمین دوطرفه در مذاکره با نظام سلطه</p>	<p>«باید نکریم و حرمت ملت ایران و مسئله اساسی مهمی که عبارت است از پیشرفت ملت ایران، [در مذاکرات] محفوظ بشود» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).</p>	
<p>نکریم و حفظ کرامت ملت ایران</p>	<p>«باید مراقب شکردهای دشمن باشیم. هر وقتی که یک زمان معین شده است برای پایان مذاکرات و ما به این زمان نزدیک می‌شویم، لحن طرف مقابل - بخصوص لحن آمریکایی‌ها- تندتر، سخت‌تر، خشن‌تر می‌شود؛ این برای این است که جزو شکردهای این‌ها است» (بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۹۳/۱۲/۲۱).</p>	۲۲
<p>مبنای مذاکرات محفوظ ماندن پیشرفت ملت ایران</p>	<p>«باید مراقب خودمان اعتماد داریم، خوشبین هستیم، از آن‌ها می‌خواهیم که با دقت، با ملاحظه همه جوانب گام‌ها را درست بردارند، محکم بردارند، منافع ملی را یکدسته به فراموشی نسوزند» (بیانات در مراسم تحلیف و اعطای سردوشی دانشجویان دانشگاه‌های افسری ارتش، ۱۳۹۲/۷/۱۳).</p>	
<p>مراقبت و مواظبت از شگردهای نظام سلطه</p>	<p>«باید نکریم و حرمت ملت ایران و مسئله اساسی مهمی که عبارت است از پیشرفت ملت ایران، [در مذاکرات] محفوظ بشود» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).</p>	۲۳
<p>آگاهی در مقابل حيله‌ها و خدعه‌های نظام سلطه</p>	<p>«باید نکریم و حرمت ملت ایران و مسئله اساسی مهمی که عبارت است از پیشرفت ملت ایران، [در مذاکرات] محفوظ بشود» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).</p>	
<p>جلوگیری از نگاه محدود و کوتاهمدت</p>	<p>«به مسئولین خودمان اعتماد داریم، خوشبین هستیم، از آن‌ها می‌خواهیم که با دقت، با ملاحظه همه جوانب گام‌ها را درست بردارند، محکم بردارند، منافع ملی را یکدسته به فراموشی نسوزند» (بیانات در مراسم تحلیف و اعطای سردوشی دانشجویان دانشگاه‌های افسری ارتش، ۱۳۹۲/۷/۱۳).</p>	۲۴
<p>مذاکره با توجه به تمامی جوانب آن</p>	<p>«باید نکریم و حرمت ملت ایران و مسئله اساسی مهمی که عبارت است از پیشرفت ملت ایران، [در مذاکرات] محفوظ بشود» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).</p>	
<p>توجه به منافع ملی و اصول و مبانی اسلامی</p>	<p>«باید نکریم و حرمت ملت ایران و مسئله اساسی مهمی که عبارت است از پیشرفت ملت ایران، [در مذاکرات] محفوظ بشود» (بیانات در دیدار جمعی از فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی، ۱۳۹۳/۱۱/۱۹).</p>	

تبدیل مضامین اولیه به مضامین فراگیر

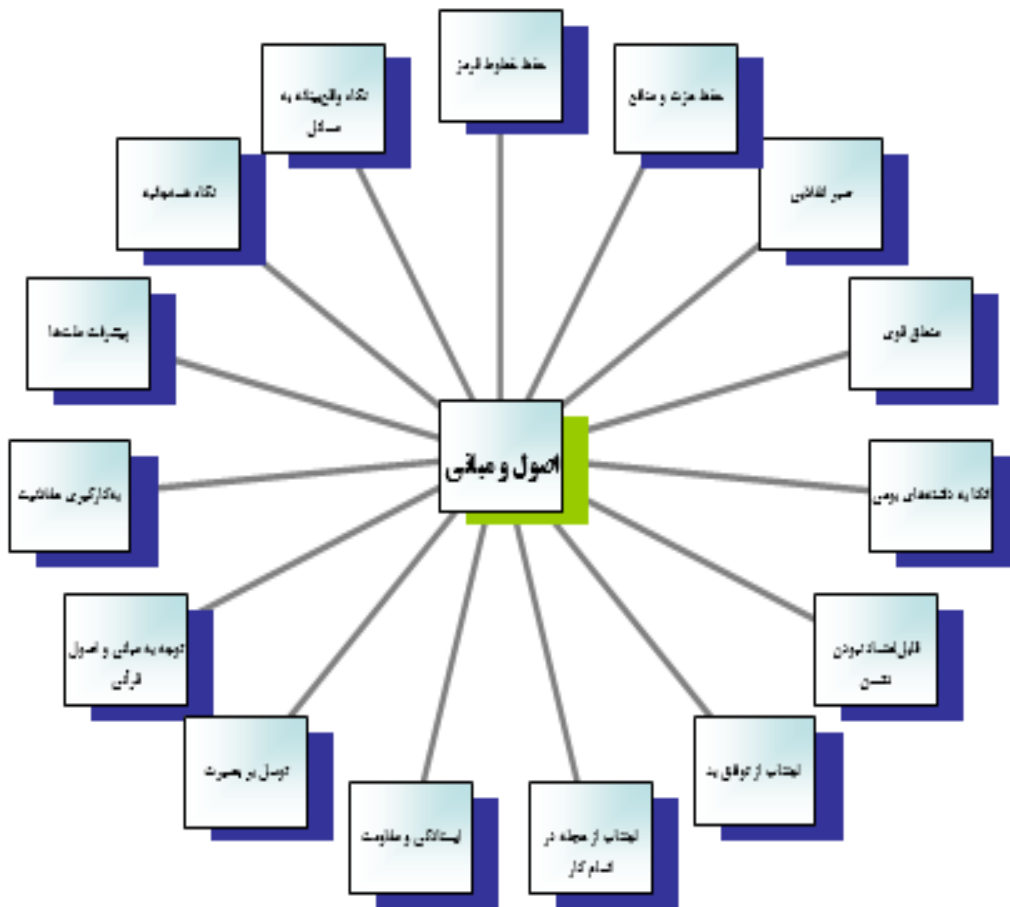
در این بخش، کدهای عام و مضامین پایه که از بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) استخراج شدند، به مضامین فراگیر و سازمان‌دهنده تبدیل می‌شوند تا بستر توصیف شبکه مضامین فراهم شود.

ردیف	مضمین پایه	مضمین فرابگیر
۱	توجه به مبانی قرآنی نیاز بشر	توجه به مبانی و اصول قرآنی
۲	عدم اعتماد به ظالمین بر اساس مبانی و اصول قرآنی	
۳	اعتماد به ظالمین سبب خسران و چالش	
۴	عدم اعتماد به تعهدات و گفته‌های دشمنان	قابل اعتماد نبودن دشمن
۵	بداخلاقی و بدرفتاری نظام سلطه در انجام تعهدات	
۶	توافق بد یعنی ضرر به منافع ملی	اجتناب از توافق بد
۷	توافق بد یعنی تحقیر ملت ایران	
۸	توافق بد یعنی عدم حفظ کرامت ملت ایران	
۹	فقدان توافق شایسته‌تر از توافق متضرر	
۱۰	غفلت از جزئیات در صورت تمجیل	اجتناب از عجله در اتمام کار
۱۱	غفلت باعث ایجاد رخنه	
۱۲	انجام مذاکرات همین، محکم با شتاب مناسب	
۱۳	مقاومت و ایستادگی زمینه‌ساز عقب‌نشینی نظام سلطه	ایستادگی و مقاومت
۱۴	توهم تأثیرات تحریم بر مذاکره با نظام سلطه	
۱۵	مذاکره برای دفع شر نظام سلطه برای مسائل خاص	
۱۶	مذاکره به معنای مستأصل شدن ملت نیست.	
۱۷	بصیرت عامل هویدا شدن ماهیت دروغین نظام سلطه	توسل بر بصیرت
۱۸	بی‌بصیرتی عامل مجذوب شدن ماهیت نظام سلطه	
۱۹	باور و اتکای به دانشمندی بومی و داخلی	اتکا به دانشمندی بومی
۲۰	عدم تکیه و اعتماد به بیگانگان	
۲۱	عدم اعتماد به نظام سلطه	
۲۲	رعایت خطوط قرمز	حفظ خطوط قرمز
۲۳	رعایت حدود و قوانین مذاکره	
۲۴	رعایت قانون و مبانی اسلامی	
۲۵	نیل به توافق مطلوب	حفظ عزت و منافع
۲۶	حفظ عزت ملت ایران	
۲۷	حفظ احترام و تکریم ملت ایران	
۲۸	حفظ منافع ملی ایران	

	تکریم و حرمت ملت ایران	۲۹
	محفوظ بودن پیشرفت ملت ایران	۳۰
	تسلیم نشدن در برابر زورگویی‌ها و زیاده‌خواهی‌ها	۳۱
حفظ اصول	توجه ویژه به اصول و خطوط قرمز	۳۲
	توجه و اهتمام ویژه به اصول اسلامی	۳۳
	جلوگیری از انحراف در شعارها و اهداف	۳۴
	عدم اعتماد به نظام سلطه	۳۵
	توجه به نسخه‌های داخلی و عدم توجه به میانی نظام سلطه	۳۶
	اجتناب از عجله در امور مذاکره	۳۷
صبر انقلابی	صبر و حوصله در اقدامات پیرامون مذاکره	۳۸
	مذاکره با امریکا برای دفع شر	۳۹
عدم استیصال	عدم ناچاری و استیصال ملت در مذاکره با نظام سلطه	۴۰
	عزم راسخ در مقابل نظام سلطه	۴۱
عدم انفعال	عدم انفعال در تقابل با نظام سلطه	۳۷
	انتقال عظمت و پیام ملت ایران به طرف مقابل	۴۲
	ایران صاحب حرف و منطق قوی در تقابل با نظام سلطه	۴۳
منطق قوی	گرایش ملت‌ها به منطق ایران در صورت تبیین درست	۴۴
	جلوگیری از تعدی نظام سلطه به منابع داخلی	۴۵
	جلوگیری از جهت‌دهی نظام سلطه در سیاست‌های کشور	۴۶
	توجه به ماهیت اصلی نظام سلطه	۴۷
نگاه واقع‌بینانه به مسائل	توجه به واقعیت‌های پشت پرده اهداف نظام سلطه	۴۸
	گذر از ظواهر دیپلماسی و توجه به واقعیت‌های نظام بین‌الملل	۴۹
	عدول نظام سلطه از تعهدات و رعایت صرف اصول دیپلماسی کم‌اهمیت	۵۰
	روبه‌جلو در تقابل با نظام سلطه	۵۳
عقب‌نشینی نکردن	عقب‌نشینی نکردن در مذاکره با نظام سلطه	۵۴
	ایستادگی عامل ناکامی نظام سلطه	۵۵
	عقب‌گرد عامل زیاده‌خواهی نظام سلطه	۵۶
	قطع ارتباط با دنیا از اصول و میانی انقلاب اسلامی نیست.	۵۷
دقت، مراقبت و	انکا به خورد در عین ارتباط و مذاکره	۵۸

آگاهی	مراقبت و دقت در میز مذاکره با نظام سلطه	۵۹
	انکاب قدرت و دانشه‌های بومی و داخلی	۶۰
به‌کارگیری عقلانیت	لزوم و ضرورت به‌کارگیری عقلانیت و تدبیر در مسائل مختلف	۶۱
	عدم اعتماد به نظام سلطه	۶۲
مذاکره صرفاً در موضوعات خاص	عدم اعتماد به نظام سلطه	۶۳
	مذاکره در موضوعات خاص با مراعات اصول و خطوط قرمز	۶۴
توجه به داخل	توجه به ظرفیت و قدرت داخلی اصل اساسی است.	۶۵
	ارتباط با دنیا و تعامل با دولت‌ها	۶۶
	وعده‌های توخالی و پوچ نظام سلطه	۶۷
مذاکرات قوی و مستدل	مذاکرات با نظام سلطه باید قوی و مستدل باشد.	۶۸
	تضمین دوطرفه در مذاکره با نظام سلطه	۶۹
پیشرفت ملت‌ها	تکریم و حفظ کرامت ملت ایران	۷۰
	مبنای مذاکرات محفوظ ماندن پیشرفت ملت ایران	۷۱
مراقبت و مواظبت	مراقبت و مواظبت از شگردهای نظام سلطه	۷۲
	آگاهی در مقابل حیل‌ها و خدعه‌های نظام سلطه	۷۳
نگاه همه‌جانبه	جلوگیری از نگاه محدود و کوتاه‌مدت	۷۴
	مذاکره با توجه به تمامی جوانب آن	۷۵
	توجه به منافع ملی و اصول و مبانی اسلامی	۷۶

۳. کشف و ترسیم شبکه مضامین
در این بخش، ضمن ارائه شبکه مضامین اصول و مبانی مذاکره هوشمند و سازنده، کدهای مستخرج از بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

شکل شماره ۱. اصول و مبانی مذاکره

و یا ضعف و درماندگی کشورها بستگی دارد. اگر کشورها از اقتدار لازم برخوردار باشند به جای باجدهی تلاش می‌کنند تا حداکثر امتیاز را برای منافع ملی و ملت خود به ارمغان داشته باشند اما در صورت وجود نقطه ضعف مجبور به امتیازدهی و تبعیت از طرف مقابل مذاکره است. آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) بارها در بیانات مختلف در دیدارهای مختلف با نخبگان، مردم و قشرهای مختلف به اقتدار و قدرت بیشتر نظام اسلامی در تقابل با نظام سلطه اشاره و توصیه کرده‌اند. از منظر ایشان مذاکره وقتی مفید و سودمند است که کشور به اقتدار و قدرت برسد و از موضع اقتدار به مذاکرات وارد شود. در فرآیند مذاکرات ضرورت دارد که منافع ملی

ممنوعیت‌های مذاکره
مذاکره در دنیای نوین در زمره کلیدی‌ترین ابزارهای تحقق اهداف و منافع واحدهای سیاسی به‌ویژه دولت‌ها و از بخش‌های مهم تدبیر سیاسی است و تحقق حداکثری غایت ملی در گرو کاربست مطلوب اصول و فنون مذاکره بر محور مؤلفه‌های قدرت بازیگران دخیل تلقی می‌شود. یکی از ارکان موفقیت در تأمین منافع ملی و کسب حداکثری جایگاه بین‌المللی و منطقه‌ای، توان بهره‌گیری مسئولان دستگاه دیپلماسی از فنون و مهارت‌های مذاکراتی و چانه‌زنی دیپلماتیک قلمداد می‌شود (گوهری مقدم و کیانی مجاهد، ۱۳۹۸: ۲۱۸). بعد دیگر قضیه در مذاکره به میزان قدرت و اقتدار

و کرامت ملت‌ها و هویت ملی و دینی در نظر گرفته شود، از آن‌ها تخطی صورت نگیرد. مقام معظم رهبری به مواردی از ممنوعیت‌های مذاکره و یا به‌نوعی خطوط قرمز مذاکره اشاره کرده‌اند که در این بخش از مقاله تلاش می‌شود تا استخراج و تحلیل شود.

۱. تحویل متن و استخراج مضامین پایه

جدول شماره ۳. تحویل متن و استخراج مضامین پایه ممنوعیت‌های مذاکره در اندیشه‌ی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

ردیف	متن	مضامین پایه
۱	«نگذارید اصول نظام آینده‌ی شما را دشمنان شما بنویسند؛ نگذارید اصول اسلامی در پای منافع زودگذر قربانی شود. تحریف از انقلاب‌ها، از تحریف در شعارها و هدف‌ها آغاز می‌شود» (بیانات در اجلاس بین‌المللی بیداری اسلامی، ۱۳۹۰/۰۶/۲۶).	حساسیت نسبت به اصول و چارچوب قانونی عدم نقوذ دشمن در تعریف اصول و ارزش‌های بومی ارزش‌ها و شعارهای قربانی و فدای منافع زودگذر
۲	«اعتماد به دشمن و در دام لبخندها و وعده‌ها و حمایت‌های آن‌ها افتادن نیز آسیب بزرگ دیگری است که به‌طور ویژه باید پیشروان و نخبگان از آن بر حذر باشند. دشمن را با علامتش در هر لباس باید شناخت و از کید او که در مواردی در پس ظاهر دوستی و کمک پنهان می‌شود، باید ملت و انقلاب را مصون ساخت» (بیانات در اجلاس بین‌المللی بیداری اسلامی، ۱۳۹۰/۰۶/۲۶).	اعتماد به دشمن آسیبی برای نظام اسلامی برحذر بودن نخبگان و مسئولان از وعده‌های نظام سلطه شناخت دشمن و مصونیت زایی برای ملت‌ها
۳	«اگر کشور ضعیف بود، استکبار که هیچ، ابرقدرت‌ها که هیچ، دولت‌های بی‌غرضه و ضعیف و حقیر هم از آدم طلبکاری می‌کنند؛ اگر ضعیف شدیم، این‌جوری خواهد شد، [مثلاً] اگر قوی شدیم، نه قدرت هم یک امر نسبی است؛ در هر مرحله‌ای از قدرت، انسان می‌تواند یک فعالیت انجام بدهد. حالا مثلاً فرض بفرمایید در همین قضایای مذاکرات هسته‌ای که البته من حالا نمی‌خواهم وارد آن مقوله بشوم -دوستان عزیز ما گفتند ما امتیاز گرفته‌ایم و دشمنانی که تا امروز قبول نمی‌کردند که ما صنعت هسته‌ای داشته باشیم، حالا پای کاغذ امضا کرده‌اند که ما می‌توانیم صنعت هسته‌ای داشته باشیم. این بعدازآن به دست آمد که ما اقتدار خودمان را نشان دادیم» (بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۹۵/۱۲/۶).	امتیازگیری از نظام سلطه با موضع قوت و اقتدار امتیازدهی به نظام سلطه در صورت ضعف تولید غنی‌سازی بیست درصدی عامل عقب‌نشینی نظام سلطه موضع ضعف عامل برتری نظام سلطه بر نظام اسلامی
۴	«چرا پیشرفت علمی یک ملت و یک کشور، از نظر یک جماعتی در دنیا تهدیدآمیز است؟ چرا؟ چون انحصارطلبند؛ چون سلطه‌طلبند؛ چون ایران را طعمه فرض کرده‌اند. خواستند این کشور را با ذخائر و با موقعیت جغرافیایی ممتاز و برجسته‌اش، یکجا ببلعند. لذا پیشرفت فناوری شما، انرژی هسته‌ای شما و پیشرفت‌های علمی دیگر شما، آن‌ها را عصبانی می‌کند. بله، اگر ملت ایران بی‌خیال و جوان ایرانی بی‌فکر باشد -دنبال علم و دنبال کار و دنبال تولید و دنبال نوآوری نرود و همین‌طور به عیش و عشرت بگذرانند - آن‌ها خوشحال می‌شوند» (بیانات در دیدار جانبازان و ایثارگران و خانواده‌های شهدای	نظام سلطه نظام انحصارطلبی است. نظام اسلامی ایران در راستای اهداف نظام سلطه دستاوردهای نظام اسلامی مانع تسلط نظام سلطه چشم‌پوشی نخبگان و مسئولان داخلی از دستاوردهای داخلی

	استان فارس، ۱۳/۱۳/۱۳۸۷).	جوانان و نخبگان نظام اسلامی در مسیر بی‌بندوباری و عشرت طلبی
۵	«اگر او یک‌چیزی گفت و شما ساکت شدید، یک‌جور حساب می‌کند؛ اگر ساکت شدید و سرشان را هم پایین انداختید، یک‌جور حساب می‌کند؛ اگر ساکت شدید و سرشان را پایین انداختید و نُجُج هم کردید با خودتان، یک‌جور حساب می‌کند؛ اگر دشمن احساس بکند که شما منفعل هستید، اهل عقب‌نشینی هستید، کوتاه نمی‌آید. در قضایای مختلف، که حالا همین قضیه مذاکرات هسته‌ای آخری‌اش است؛ می‌بینید دیگر! مرتب دارند مطالبه می‌کنند، زیادی می‌خواهند، تهدید می‌کنند» (بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی، ۱۶/۳/۱۳۹۵).	توجه دشمن به عکس‌العمل‌های طرف مقابل نوع عکس‌العمل نظام اسلامی باعث اقدامات بعدی نظام سلطه خواهد شد. عقب‌نشینی و کوتاه آمدن در مقابل دشمن انفعال و سازش با نظام سلطه عقب‌نشینی از خواسته‌ها و اصول و تن دادن به خواسته‌های نظام سلطه
۶	«مذاکره‌ی با آمریکا مشکلی را حل نمی‌کند؛ اگر حاضرید باج بدهید، نه یک بار، نه دو بار، پشت سر هم، در همه مسائل اساسی، و از همه خطوط قرمزتان عبور کنید، بله، آن وقت آمریکا با شما دیگر کاری ندارد، مثل دوران پهلوی» (بیانات در دیدار بسیجیان، ۵/۹/۱۴۰۱).	مذاکره مسیری برای حل مشکلات داخلی کشور کوتاه آمدن در برابر نظام سلطه زمینه حل مشکلات داخلی و خارجی
۷	«مسئولین سیاسی و دیپلماتی ما صریحاً می‌گویند که آمریکایی‌ها می‌خواهند همه‌چیز را بگیرند، [اما] هیچ‌چیز ندهند! [اگر] یک‌قدم شما عقب رفتی، یک‌قدم جلو می‌آیند» (بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم، ۱۱/۵/۱۳۹۵).	عقب‌نشینی از اصول و ارزش‌های نظام اسلامی عقب رفت و نادیده انگاری خواسته‌های ملت ایران
۸	«بعضی در دل خود احساس ضعف می‌کنند، با چشم‌غره‌های آمریکا آن‌ها را می‌ترساند، یا وعده‌های آمریکا و امتثال آمریکا دل ضعیف و ناتوانشان را به خود جذب می‌کند؛ لذا به سمت آمریکا می‌کشند؛ نگاه ملت و جوانان مؤمن و مدیران بالیمان و باصفای کشور را مهم می‌کنند که این‌ها نمی‌توانند؛ بنابراین ناچاریم برویم تسلیم آمریکا شویم؛ کسانی که دم از مذاکره با آمریکا می‌زنند، یا از القابای سیاست چیزی نمی‌دانند، یا القابای غیرت را بلد نیستند» (بیانات در دیدار جمعی از اینارگران و خانواده‌های شهدا، ۱/۳/۱۳۸۱).	ترزلزل در برابر قدرت پوشالی نظام سلطه ضعف و ترس از نظام سلطه در جایگاه مسئولان نظام اسلامی کشش به سمت نظام سلطه تسلیم شدن در برابر خواسته‌های نظام سلطه
۹	«روی هر موضوعی مذاکره نمی‌کنیم؛ روی مسائل ناموسی انقلاب - به این تعبیر بگویم، روشن‌تر است - مذاکره نمی‌کنیم. در مورد توانایی‌های نظامی‌مان با کسی مذاکره نمی‌کنیم؛ چون معنای مذاکره، معامله است» (بیانات در دیدار جمعی از استادان، نخبگان و پژوهشگران دانشگاه‌ها، ۸/۳/۱۳۹۷).	مسائل ناموسی انقلاب اسلامی قابل مذاکره نیست. عدم مذاکره پیرامون دستاوردهای نظامی
۱۰	«اگر ما تنازل هم بکنیم، آمریکا دست از نقش مخرب خودش بر نمی‌دارد؛ این را ما در	تخطی از اصول و ارزش‌های اسلامی و

مذاکرات هسته‌ای تجربه کردیم. در هر قضیه‌ای که شما به فرضی که البته محال است- از اصول خودتان، از مبانی خودتان کوتاه بیایید، صرف‌نظر نکنید، بدانید او کوتاه نخواهد آمد؛ اوگ با زبان و با لیختن و با تبسم وارد میدان خواهد شد (بیانات در سالگرد رحلت امام خمینی (ره)، ۱۴/۳/۱۳۹۵).	ملی محال است.
	کوتاه آمدن از اصول باعث جری‌تر شدن نظام سلطه می‌شود.
	کوتاه آمدن در مقابل خواسته‌ها و شروط نظام سلطه

۲. تبدیل مضامین اولیه به مضامین فراگیر

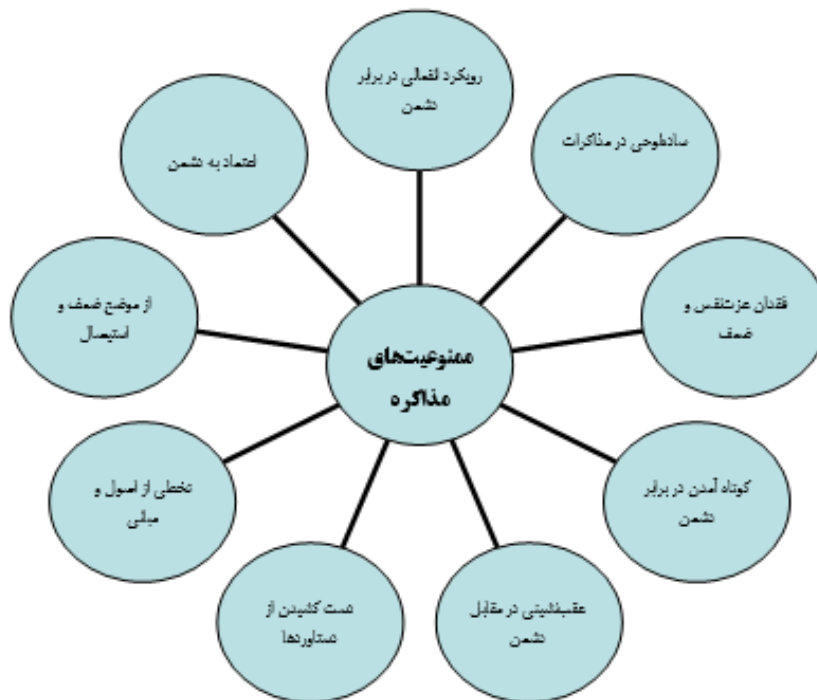
در این بخش، کدهای عام و مضامین پایه که از بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) استخراج شدند، به مضامین فراگیر و سازمان‌دهنده تبدیل می‌شوند تا بسطر توصیف شبکه مضامین فراهم شود.

جدول شماره ۴. تبدیل مضامین پایه به مضامین فراگیر

ردیف	مضامین پایه	مضامین فراگیر
۱	حسابیت نسبت به اصول و چارچوب قانونی	تخطی از اصول و مبانی
۲	عدم نفوذ دشمن در تعریف اصول و ارزش‌های بومی	
۳	ارزش‌ها و شعارهای قربانی و فدای منافع زودگذر	
۴	اعتماد به دشمن آسیبی برای نظام اسلامی	اعتماد به دشمن
۵	برحذر بودن نخبگان و مسئولان از وعده‌های نظام سلطه	
۶	شناخت دشمن و مصونیت زایی برای ملت‌ها	
۷	امتیازگیری از نظام سلطه با موضع قوت و اقتدار	از موضع ضعف و اسعیصال
۸	امتیازدهی به نظام سلطه در صورت ضعف	
۹	تولید غنی‌سازی بیست‌درصدی عامل عقب‌نشینی نظام سلطه	
۱۰	موضع ضعف عامل برتری نظام سلطه بر نظام اسلامی	دست کشیدن از دستاوردها
۱۱	نظام سلطه نظام انحصارطلبی است.	
۱۲	نظام اسلامی ایران در راستای اهداف نظام سلطه	
۱۳	دستاوردهای نظام اسلامی مانع تسلط نظام سلطه	
۱۴	چشم‌پوشی نخبگان و مسئولان داخلی از دستاوردهای داخلی	
۱۵	جوانان و نخبگان نظام اسلامی در مسیر بیندویناری و عشرت طلبی	رویکرد انفعالی در برابر دشمن
۱۶	توجه دشمن به عکس‌العمل‌های طرف مقابل	
۱۷	نوع عکس‌العمل نظام اسلامی باعث اقدامات بعدی نظام سلطه خواهد شد.	
۱۸	عقب‌نشینی و کوتاه آمدن در مقابل دشمن	

	انفعال و سازش با نظام سلطه	۱۹
	عقب‌نشینی از خواسته‌ها و اصول و تن دادن به خواسته‌های نظام سلطه	۲۰
ساده‌لوحی در مذاکرات	مذاکره مسیری برای حل مشکلات داخلی کشور	۲۱
	کوتاه آمدن در برابر نظام سلطه زمینه حل مشکلات داخلی و خارجی	۲۲
عقب‌نشینی در مقابل دشمن	عقب‌نشینی از اصول و ارزش‌های نظام اسلامی	۲۳
	عقب رفت و نادیده انگاری خواسته‌های ملت ایران	۲۴
فقدان عزت‌نفس و ضعف	تزلزل در برابر قدرت پویشی نظام سلطه	۲۵
	ضعف و ترس از نظام سلطه در جایگاه مسئولان نظام اسلامی	۲۶
	کشتش به سمت نظام سلطه	۲۷
	تسلیم شدن در برابر خواسته‌های نظام سلطه	۲۸
ممنوعیت مذاکره بابت دستاوردها	مسائل ناموسی انقلاب اسلامی قابل مذاکره نیست.	۲۹
	عدم مذاکره پیرامون دستاوردهای نظامی	۳۰
کوتاه آمدن در برابر دشمن	تخطی از اصول و ارزش‌های اسلامی و ملی محال است.	۳۱
	کوتاه آمدن از اصول باعث جری‌تر شدن نظام سلطه می‌شود.	۳۲
	کوتاه آمدن در مقابل خواسته‌ها و شروط نظام سلطه	۳۳

۳. کشف و توصیف شبکه مضامین
در این بخش، ضمن ارائه شبکه مضامین ممنوعیت‌های مذاکره در بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، کدهای مستخرج از بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

شکل شماره ۲. ممنوعیت‌های مذاکره در نظرگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی)

آثار مذاکره با نظام سلطه

نظام سلطه جهانی با کمک و همراهی متحدان اروپایی و حتی برخی کشورهای عربی منطقه، اولویت اول سیاست‌های خاورمیانه‌ای خود را برخورد با جمهوری اسلامی ایران و سرنگونی این نظام نوپای اسلامی قرار داد. برخوردها و تهدیدات استکبار جهانی علیه ایران نخست ماهیت سیاسی داشت. سپس مدت‌زمان اندکی در اوایل انقلاب ماهیتی امنیتی پیدا کرد که اغلب در ایجاد غائله‌های مختلف در سراسر ایران و طراحی کودتا علیه نظام ایران تجلی یافت. ولی پس‌ازاینکه در این مسیر موفق نشد، تهدیدات آن ماهیتی نظامی پیدا کرد که نقطه‌ی آن اشغال نظامی ایران توسط رژیم بعثی عراق بود. استکبار جهانی به سرکردگی آمریکا پس از ناکامی در فروپاشی نظام جمهوری اسلامی ایران از طریق اشغال نظامی این کشور توسط رژیم بعثی عراق، با کمک متحدان غربی خویش و به‌ویژه رژیم صهیونیستی، دامنه تحرکات خود را در منطقه خاورمیانه گسترش داد تا از نفوذ و صدور انقلاب اسلامی به کشورهای منطقه و در نتیجه از دست رفتن منافع خود در خاورمیانه جلوگیری کند (صفا تاج، ۱۳۸۷: ۱۰). بدین لحاظ ما شاهد رویدادها و تحولات بسیاری در منطقه خاورمیانه پس از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون بوده‌ایم. با نگاهی به تحولات شکل‌گرفته در دل منطقه خاورمیانه یک نکته اساسی و اصلی روشن می‌گردد و آن اینکه علی‌رغم تمام تلاش‌های جبهه سلطه با صرف هزینه‌های انسانی و سرمایه‌ای برای به‌زانو درآوردن ایران به‌عنوان محور مرکزی مقاومت، نه‌تنها این هدف به دست نیامده بلکه بر شاخ و برگ مقاومت در منطقه و حتی بین‌المللی افزوده شده است و این درخت تنومند هر روز قوی‌تر می‌شود و در مقابل ضعف نظام‌های سلطه در مقابل ایران اسلامی هر روز با شکست‌های نظامی و اطلاعاتی و سیاسی عیان‌تر می‌شود که نمونه‌های آن در سطح منطقه‌ای به‌وفور قابل مشاهده می‌باشد. نظام سلطه نسبت به این مسئله واقف شده است که در عرصه میدان تقابل و برخورد نظامی و یا تهاجم نظامی نمی‌تواند دال مرکزی محور

مقاومت اسلامی را نابود یا تضعیف کند بر این اساس به حیل‌های دیگری تحت عنوان مذاکره متوسل شده است تا حداقل بتواند چرخه‌ی رشد و پیشرفت ملت ایران را کنترل کند و هر جا برای نظام سلطه مقدور بود به پس‌راندن نظام اسلامی اقدام کند. بر این اساس، آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) با آگاهی کامل نسبت به اتاق فکر و نقشه‌های نظام سلطه، مدیران مذاکره با نظام سلطه را با توصیه‌های مختلف و هشدارها صیانت کرده‌اند تا آسیبی بر روند پیشرفت و منافع ملی وارد نشود. با عنایت بر نوع رویه‌ی در پیش‌گرفته شده توسط نظام سلطه، مشخص می‌گردد که قدرت‌های جهانی در پی اخذ حداکثر امتیاز با دادن حداقل امتیاز هستند بنابراین کشورهای پشت‌میزنشین با نظام سلطه متضرر خواهند شد. در این بخش از مقاله تلاش می‌گردد تا کدهای مربوط به آثار مذاکره در بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) استخراج و در ادامه تحلیل شود.

۱. تحویل متن و استخراج مضامین پایه

در این بخش، مضامین پایه و کدهای ابتدایی مربوط به آثار مذاکره با نظام سلطه در بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی) در جدول ارائه می‌شود تا زمینه و بستر برای استخراج مضمون‌های فراگیر در مرحله بعدی فراهم شود.

جدول شماره ۵: تحویل متن و استخراج مضامین پایه آثار مذاکره با نظام سلطه

ردیف	متن	مضامین پایه
۱	«به کشورهایی که الان با آمریکا قربان صدقه‌ی هم می‌روند نگاه کنید ببینید وضع‌شان چه جوری است؛ آن وضع اقتصادی‌شان، آن وضع علمی‌شان، در همین منطقه خودمان [هم هستند] که من دیگر اسم نمی‌آورم، خودتان می‌دانید. البته بعد از آن حادثه‌ی انقلاب بزرگ ما هم، آمریکا دست برداشت. دنبال استعمار همان سلطه جهانی بر کشور ما است؛ نه فقط بر کشور ما، [بلکه] بر ایران و بر کل منطقه» (بیانات در سخنرانی تلویزیونی در سالروز قیام ۱۹ دی، ۱۳۹۹/۱۰/۱۹).	وضعیت قبل انقلاب مصداق بارز عدم توفیق مذاکره با امریکا است. وضعیت نابسامان کشورهای همسور با منافع امریکا در منطقه و نظام بین‌الملل استمرار سلطه بر جهان هدف نهایی نظام سلطه مذاکره ریل‌گذاری برای زمین‌گیر کردن منافع کشورهای دیگر
۲	«آن‌ها خودشان-آمریکایی‌ها-در همین قضایای بعد از مذاکرات هسته‌ای گفتند معامله هسته‌ای باید موجب بشود که اقتصاد ایران در اقتصاد جامعه‌ی جهانی ادغام بشود؛ اقتصادی که نقشه آن را جامعه جهانی کشیده است و مظاهر گوناگون آن در همه دنیا گسترده است. عبارت است از نقشه‌ای و نظامی که سرمایه‌داران عمدتاً صهیونیستی و بعضاً غیرصهیونیستی برای تصرف منافع مالی همه دنیا طراحی کرده‌اند. اینکه یک کشوری اقتصادش را ادغام کند در اقتصاد جهانی، افتخار نیست؛ این خسارت است، این ضرر است، این شکست است. در تحریم هم مقصود آن‌ها یک هدف اقتصادی بود؛ تحریم هم که کردند ما راه خود آمریکایی‌ها تصریح کردند که این تحریم برای فلج کردن اقتصاد ایران است. حالا مذاکرات هسته‌ای هم که انجام گرفته است، به یک نتایجی منتهی شده است» (بیانات در مراسم سالگرد رحلت امام خمینی (ره)، ۱۳۹۵/۳/۱۴).	ن تلاش نظام سلطه برای هضم و ادغام اقتصاد ملی در اقتصاد جهانی فقدان منطق، عقلانیت و عدالت در اقتصاد جهانی اقتصاد جهانی یعنی حذف اقتصاد کشورهای ضعیف و احاطه نظام سلطه بر منافع ملی آن‌ها هدف از مذاکرات، فلج کردن اقتصاد ایران
۳	«[مشکلات] ما در مسائل مربوط به منطقه، در مسائل گوناگونی که داریم، در مشکلی که با آمریکا و امثال آمریکا داریم، با مذاکره حل نمی‌شود» (بیانات در دیدار اقدار مختلف مردم، ۱۳۹۵/۵/۱۱).	عدم حل مشکلات محور مقاومت با نظام سلطه تفاوت نظام سلطه و مقاومت اسلامی در ماهیت آن ریشه دارد. عدم راه‌حل برای حل مشکلات ماهیتی نظام سلطه با مقاومت اسلامی
۴	«مردم ایستاده‌اند و در این راه، محکم حرکت می‌کنند. چون می‌دانند در صورت ادامه دادن به این راه یعنی استحکام نظام اسلامی-دنیا و آخرت آن‌ها آباد خواهد	ایستادگی ملت ایران با وجود آگاهی از عدم برآورده شدن خواسته‌ها

<p>شداین را مردم از اسلام شناخته‌اند و فهمیده‌اند و دشمن می‌خواهد نگذارد همین کار صورت گیرد. امروز هدف سیاست‌های استکباری و در رأس همه شیاطین عالم امریکا این است که نگذارند نظام اسلامی که به اراده و اختیار و میل مردم متکی است به اهداف خود برسد از این طرف مانع از کارایی نظام بشوند، از آن طرف هم وسوسه کنند که مشکل شما این است که با امریکا رابطه ندارید؛ و اگر رابطه برقرار کنید، همه مشکلات شما حل خواهد شد! با این کار، می‌خواهند راه را برای سلطه مجدد بر این کشور باز کنند» (بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۸۰/۱۰/۱۹).</p>	<p>استادگی ملت ایران زمینه‌ساز آبادی دنیا و آخرت</p> <p>نظام سلطه به دنبال عدم تحقق خواسته‌های ملت‌های مستضعف</p> <p>مذاکره ابزاری برای فریب دولت‌ها و ملت‌هاست.</p> <p>مذاکره ابزاری برای نفوذ و ناکارآمدسازی نظام اسلامی</p>
<p>۵ «به آمریکا و تائو اعتماد نکنید. آنان هرگز به مصالح شما و منافع ملت شما نمی‌اندیشند. همچنین از آنان ترسید. آنان پوشالی اند و به سرعت ضعیف‌تر نیز شده‌اند. حاکمیت آنان بر جهان اسلام، صرفاً محصول ترس و جهل ما در ۱۵۰ سال گذشته بوده است. به آنان امید نبندید و از آنان حساب نبرید» (خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۱۳۹۰/۱۱/۱۴).</p>	<p>عدم اعتماد به نظام سلطه باید اصل اساسی در نظام اسلامی باشد.</p> <p>عدم اهتمام نظام سلطه به منافع و نیازهای ملت‌های دیگر</p> <p>ایجاد ترس و دلهره در افراد ضعیف برای نفوذ در کشورهای مسلمین</p> <p>ترس زمینه‌ای برای وادادگی و تسلیم در برابر نظام سلطه است.</p>
<p>۶ «هر دولتی که با این دولت مذاکره کند، [او] مشکل درست می‌کند؛ مگر اینکه هم‌جهت باشند، مثل انگلیس. ما باید وقتی مذاکره کنیم، وقتی وارد این بازی خطرناک بشویم که فشار او، هرچیزی او، نتواند در ما تأثیر بگذارد به‌خاطر یک اقتداری که داریم. بله، آن وقتی که جمهوری اسلامی از لحاظ اقتصادی، از لحاظ فرهنگی، به آن اقتداری که ما در نظر گرفته‌ایم برسد، آنجا برود مذاکره کند؛ حرفی نیست. امروز چنین چیزی وجود ندارد؛ ما اگر چنانچه برویم مذاکره کنیم، قطعاً این مذاکره به ضرر ما تمام خواهد شد، همه بداندند، مذاکره با رژیم زورگو و پُرتوقعی مثل آمریکا، وسیله‌ای برای رفع دشمنی نیست؛ مذاکره، وسیله‌ای برای رفع دشمنی آمریکا نیست بلکه مذاکره، ابزاری در دست او برای اعمال دشمنی است. بعضی می‌گویند مذاکره کنیم تا دشمنی کم بشود؛ نه، مذاکره دشمنی را کم نمی‌کند، مذاکره یک وسیله‌ای به او می‌دهد تا اعمال دشمنی بیشتری بکند» (بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم، ۱۳۹۷/۵/۲۲).</p>	<p>مذاکره ابزاری برای تحمیل خواسته‌های نظام سلطه</p> <p>عدم تعهد نظام سلطه بر قراردادهای دیگر</p> <p>مذاکره با نظام سلطه زمینه‌ساز مشکلات دیگر</p> <p>مذاکره ابزاری برای فشار اقتصادی</p> <p>مذاکره پوششی برای فشارهای فرهنگی و سیاسی</p> <p>توهم کاهش دشمنی‌ها با مذاکره</p>
<p>۷ «وقتی می‌دانیم عمل نمی‌کند، چه مذاکره‌ای؟ بنابراین، دعوت به مذاکره و اظهار</p>	<p>وفاداری به قرارداد از الزامات مذاکره</p>

اهتمام نظام سلطه بر نقض قراردادهای اظهار مذاکره فریب افکار عمومی است.	مذاکره فریب افکار عمومی است» (بیانات در دیدار رضائی دانشجویان، ۱۴۰۳/۱۲/۲۲).
مذاکره با دولت فعلی آمریکا متمر ثمر نخواهد بود.	۸ «اگر هدف از مذاکره رفع تحریم است، مذاکره با این دولت آمریکا رفع تحریم نخواهد کرد؛ یعنی تحریمها را برنمی‌دارد، [بلکه] گره تحریمها را کورتر خواهد کرد؛ فشار را افزایش خواهد داد. مذاکره با این دولت، فشار را افزایش خواهد داد. مطالب جدیدی را مطرح می‌کنند، توقعات جدیدی را مطرح می‌کنند، مطالبات زیاده‌خواهان جدیدی را مطرح می‌کنند؛ مشکل بیش از آنچه امروز هست خواهد بود» (بیانات در دیدار رضائی دانشجویان، ۱۴۰۳/۱۲/۲۲).
مذاکره با آمریکا فشارها و تحریمها را زیاد خواهد کرد.	
مذاکره با نظام سلطه مشکلات را حل نخواهد کرد.	
مذاکره با نظام سلطه به معنی حل مشکلات نظام اسلامی نیست.	۹ «خیال نکنید که حالا اگر با آمریکا رابطه برقرار شد، یا مذاکره شد، دیگر از سوی آمریکا، اندکی حرف نازکتر از گل هم به جمهوری اسلامی گفته نخواهد شد؛ نه. بسیاری از کشورها با آمریکا رابطه هم دارند، خیلی هم روابطشان علی‌الظاهر در سطح جهانی خوب و صمیمی و مؤدبانه است؛ درعین‌حال آمریکا هرجایی که لازم باشد ضربه خودش را می‌زند؛ محاصره اقتصادی می‌کند، تحریم می‌کند» (خطبه‌های نمازجمعه، ۱۳۷۶/۱۰/۲۶).
تحریم، محاصره و پشت کردن آمریکا به نظام‌های همسو	

۲. تبدیل مضامین اولیه به مضامین فراگیر

در این بخش، کدهای عام و مضامین پایه که از بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) استخراج شدند، به مضامین فراگیر و سازمان‌دهنده تبدیل می‌شوند تا بستر توصیف شبکه مضامین فراهم شود.

جدول شماره ۶. تبدیل مضامین پایه به مضامین فراگیر

ردیف	مضامین پایه	مضامین فراگیر
۱	وضعیت قبل انقلاب مصداق بارز عدم توفیق مذاکره با آمریکا است.	عدم بهبود وضعیت
۲	وضعیت نابسامان کشورهای همسو با منافع آمریکا در منطقه و نظام بین‌الملل	
۳	استمرار سلطه بر جهان هدف نهایی نظام سلطه	
۴	مذاکره ریل‌گذاری برای زمین‌گیر کردن منافع کشورهای دیگر	
۵	نلایح نظام سلطه برای هضم و ادغام اقتصاد ملی در اقتصاد جهانی	فلج کردن اقتصاد ایران
۶	فقدان منطق، عقلانیت و عدالت در اقتصاد جهانی	
۷	اقتصاد جهانی یعنی حذف اقتصاد کشورهای ضعیف و احاطه نظام سلطه بر منافع ملی آنها	
۸	هدف از مذاکرات، فلج کردن اقتصاد ایران	
۹	عدم حل مشکلات محور مقاومت با نظام سلطه	عدم حل مشکلات

	۱۰	تفاوت نظام سلطه و مقاومت اسلامی در ماهیت آن ریشه دارد.
	۱۱	عدم راحل برای حل مشکلات ماهیتی نظام سلطه با مقاومت اسلامی
عدم نیل ملت‌ها به اهداف	۱۲	ایستادگی ملت ایران با وجود آگاهی از عدم برآورده شدن خواسته‌ها
	۱۳	ایستادگی ملت ایران زمینه‌ساز آبادی دنیا و آخرت
	۱۴	نظام سلطه به دنبال عدم تحقق خواسته‌های ملت‌های مستضعف
	۱۵	مذاکره ابزاری برای فریب دولتها و ملت‌هاست.
	۱۶	مذاکره ابزاری برای نفوذ و ناکارآمدسازی نظام اسلامی
	عدم توجه به مسائل مسلمین	۱۷
۱۸		عدم اهتمام نظام سلطه به منافع و نیازهای ملت‌های دیگر
۱۹		ایجاد ترس و دلهره در افراد ضعیف برای نفوذ در کشورهای مسلمین
۲۰		ترس زمینه‌ای برای وادادگی و تسلیم در برابر نظام سلطه است.
ابزاری برای دشمنی	۲۱	مذاکره ابزاری برای تحمیل خواسته‌های نظام سلطه
	۲۲	عدم تعهد نظام سلطه قراردادهای
	۲۳	مذاکره با نظام سلطه زمینه‌ساز مشکلات دیگر
	۲۴	مذاکره ابزاری برای فشار اقتصادی
	۲۵	مذاکره پوششی برای افزایش فشارهای فرهنگی و سیاسی
	۲۶	توهم کاهش دشمنی‌ها با مذاکره
کار بهبود و عبث	۲۷	وفاداری به قرارداد از الزامات مذاکره
	۲۸	اهتمام نظام سلطه بر نقض قراردادهای
	۲۹	اظهار مذاکره قریب افکار عمومی است.
عدم رفع تحریم‌ها	۳۰	مذاکره با دولت فعلی آمریکا منجر ثمر نخواهد بود
	۳۱	مذاکره با آمریکا فشارها و تحریم‌ها را زیاد خواهد کرد.
	۳۲	مذاکره با نظام سلطه مشکلات را حل نخواهد کرد.
عدم توجه به نیازهای طرف مقابل	۳۳	مذاکره با نظام سلطه به معنی حل مشکلات نظام اسلامی نیست.
	۳۴	تحریم، محاصره و پشت کردن آمریکا به نظام‌های همسور

۳. کشف و ترسیم شبکه مضامین
در این بخش، ضمن ارائه شبکه مضامین آثار مذاکره با نظام سلطه، کدهای مستخرج از بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

مذاکره بتواند خواسته‌های تعریف‌شده‌ی خود را با امتیاز حداکثری و امتیازدهی حداقلی به دست آورد. در تقابل نظام سلطه با نظام اسلامی نیز دشمن بنا بر نگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به دلیل ناتوانی نظامی و رویارویی برای نیل به اهداف تعریف‌شده تلاش می‌کند تا با مذاکره زمینه را برای رسیدن به اهداف تعریف‌شده در مقابل نظام اسلامی به دست آورد. بر همین منظور نگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به مذاکره با دشمن نگاه بی‌اعتمادی و عدم آثار مطلوب برای طرف مذاکره‌کننده با نظام سلطه است. از منظر آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، نظام سلطه در روند مذاکره ویژگی‌های زیر را به همراه دارد که شامل افزایش توقعات، عدم تعهد، زورگویی، شرارت، عدم صداقت، حرکت حيله‌گرانه و... است. بر این اساس پرسش اول این بود که مبانی و اصول مذاکره مطلوب در نگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

نتیجه‌گیری و پیشنهادها هدف پژوهش حاضر، بررسی مقوله مذاکره در نظام فکری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) و کشف، استخراج و تحلیل محورهایی چون اصول و مبانی مذاکره، ممنوعیت‌های مذاکره با نظام سلطه و آثار پدید آمده از این مذاکره از دل بیانات ایشان بوده است. نظام سلطه در هندسه‌ی فکری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) براساس اصل خودبتریبینی و تقسیم نظام هستی به سلطه‌گر و سلطه‌پذیر تعریف‌شده است که نظام‌های مستقل و سلطه‌ستیز در نقشه‌های ترسیم‌شده آن جایگاهی ندارد و به‌نوعی کشورها در پازل طراحی‌شده نظام سلطه ایفای نقش می‌کنند. ازجمله نقشه‌های دشمن برای احاطه بر کشورهای ثالث و طرف مقابل، بحث مذاکره است. در برخی موارد دشمن به دلیل هزینه‌ی بیشتر و یا به دلیل ناکارآمدی در عرصه میدان تقابل نظامی به ترفند مذاکره روی می‌آورد تا از طریق

معرفتی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) چیست؟ با توجه به ماهیت نظام سلطه و ویژگی‌هایی که در مذاکره از منظر آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) نام برده شد؛ از نگاه ایشان نسبت به آثار مذاکره نمی‌توان نگاه خوش‌بینانه‌ای داشت. و آثار ذیل از مذاکره با دشمن به دست خواهد آمد؛ فلج کردن اقتصاد ایران، عدم حل مشکلات با مذاکره، عدم نیل ملت‌ها به اهداف، عدم توجه به مسائل مسلمین، مذاکره ابزاری برای دشمنی، عدم بهبود وضعیت، کار بیهوده و عبث و... در این پژوهش نویسنده به منظور نظم دهی به یافته‌ها و تجلیل منطقی و عقلانی مطالب نهفته از دل آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) از روش تحلیل مضمون استفاده کرده است.

چیست؟ یافته‌ها نشان از این دارد که برای مذاکره با نظام سلطه، اصول و مبانی تعریف شده است که مستخرج از مبانی اسلامی و قانون اساسی می‌باشد که شامل نگاه واقع‌بینانه به مسائل، نگاه همه‌جانبه، پیشرفت ملت‌ها، به‌کارگیری عقلانیت، توجه به مبانی و اصول قرآنی و... است.

سؤال دوم این‌که ممنوعیت‌های مذاکره با نظام سلطه از منظر آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) چیست؟ در پاسخ به سؤال طرح شده یافته‌های پژوهش به این صورت حاصل شد که به دلیل ماهیت ذاتی نظام سلطه بر ویژگی‌های تعریف شده آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) ممنوعیت‌هایی را در حین مذاکره معرفی کرده‌اند که شامل از موضع ضعف و استیصال، دست کشیدن از دستاوردها، عقب‌نشینی در مقابل دشمن، کوتاه آمدن در برابر دشمن، فقدان عزت‌نفس و ضعف و... می‌باشد. سؤال سوم اینکه آثار مذاکره با نظام سلطه در هندسه‌ی

نسل‌های مختلف به‌خصوص نسل جوان تبیین شود.

پیشنهادها

تحقیق و پژوهش‌های علمی می‌تواند زمینه‌ای برای حل مسائل و مشکلات پیرامون نظام اسلامی باشد. از دل تحقیقات انجام‌شده پیشنهادهایی ارائه می‌شود که به‌کارگیری آن در بستر جامعه می‌تواند گذار از چالش‌ها و بحران‌ها را در پی داشته باشد. با توجه به این تکلیف، در این بخش از مقاله تلاش می‌شود تا با عنایت به یافته‌های تحقیق، پیشنهادهای ذیل به‌منظور کاربردی سازی پژوهش انجام‌شده ارائه شود:

- ازجمله نقاط حساس و مورد تأکید در بیانات آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، توصیه و دعوت مسئولان نظام برای حفظ ارزش‌های اسلامی و خطوط قرمز تعریف‌شده مبتنی بر مبانی قانون اساسی منبعت شده از ارزش‌های اسلامی است. نیاز است خطوط قرمز در پژوهش‌های مختلف بیشتر تبیین شود تا برای آحاد جامعه ملموس‌تر باشد.

- ازجمله اصطلاحات کلیدی در بیانات رهبری پیرامون مذاکره، فریب افکار عمومی است؛ نیاز است با برگزاری نشست‌های تخصصی، داده‌های اطلاعاتی منطبق بر عقلانیت و هوشمندی تعریف‌شده و در سطح جامعه به‌منظور آگاه‌سازی اشاعه شود.

- اقتصاد مقاومتی از مفاهیم اساسی مختص آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) است که به‌منظور گذار جامعه اسلامی از تحریم‌ها با کمترین میزان خسارت ممکن است. به نظر نیاز است ابعاد مختلف این مقوله در سطح دانشگاهی عمیق‌تر تبیین و تحلیل شود و راهکارهای عملیاتی برای مسئولان اجرایی ارائه شود.

- ماهیت نظام سلطه، عامل اصلی شرارت‌ها و جریاناتی است که بر اساس نگاه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در سطح نظام بین‌الملل به وجود آورده است. نیاز است ماهیت نظام بین‌الملل در سطوح تخصصی و عمومی بیشتر تحلیل و بررسی شود تا باعث اقناع عوام و خواص گردد.

- نظام سلطه، بهبود معیشت نظام اسلامی را به مذاکره با خود پیوند زده است، در نظام فکری آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، این نوع تفکر به‌دوراز منطق عقلانی است و برای نظام اسلامی چاره‌ساز نخواهد شد. نیاز است این مقوله در نشست‌های مختلف علمی برای

منابع

- الف. کتب
- صفاتاج، مجید (۱۳۸۷)، تحولات خاورمیانه پس از انقلاب اسلامی، تهران: انتشارات سفیر اردهال.
 - صفاتاج، مجید (۱۳۹۴)، نظام سلطه؛ اصول، مبانی، ویژگی‌ها و مشخصه‌ها، تهران: انتشارات آفاق روشن بیداری.
 - ب. مقالات
 - جعفری، سیداصغر (۱۳۹۶)، راهبردهای امت اسلامی برای مقابله با نظام سلطه از دیدگاه امام خمینی (قدس سره)، فصلنامه مطالعات انقلاب اسلامی، سال چهاردهم، شماره ۵۰.
 - درخشه، جلال و همکاران (۱۳۹۴)، «تحلیل مضمونی اعتماد در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی)»، فصلنامه جستارهای سیاسی معاصر، دوره ۶، پاییز، شماره ۱۷.
 - شمسینی‌غیاثوند، حسن؛ نصیری، رضا (۱۳۹۴)، «رویکرد مقام معظم رهبری به سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر روش مذاکره و مفهوم نرمش قهرمانانه»، فصلنامه سیاست، دوره ۴۵، شماره ۱.
 - علیمرادی، امان‌الله؛ گروهی، زهرا (۱۳۹۳)، «مبانی فقهی اندیشه سیاسی آیت‌الله‌العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در خصوص رابطه با آمریکا»، فصلنامه بصیرت و تربیت اسلامی، سال یازدهم، شماره ۲۹.
 - قربانی، سعید؛ طاهرخانی، فاطمه (۱۴۰۰)، «واکاوی موانع عرفی شدن حکومت دینی در افکار و باور آیت‌الله مطهری با استفاده از روش تحلیل مضمون»، نشریه علمی مطالعات انقلاب اسلامی، ۱۸(۶۷)، ۲۰۵-۲۳۲.
 - قربانی، سعید؛ یوسفی، بتول (۱۴۰۲)، موانع عرفی شدن نظام سیاسی در اسلام بر اساس اندیشه آیت‌الله جوادی آملی با بهره‌گیری از روش تحلیل مضمون، فصلنامه جستارهای سیاسی معاصر، ۱۴(۱)، ۱-۳۰.
 - کمالی، یحیی، (۱۳۹۷) «روش‌شناسی تحلیل مضمون و کاربرد آن در مطالعات سیاست‌گذاری عمومی»، فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی، دوره ۴، تابستان، شماره ۲.
- ج. سایت:
- گوهری‌مقدم، ابوزر؛ کیانی مجاهد، حامد (۱۳۹۸)، «الگوی مذاکره در سیره نبوی»، دوفصلنامه علمی دانش سیاسی، سال ۱۵، شماره ۱ (پیاپی ۲۹)، صص ۲۱۷-۲۴۲.
 - پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری در سایت: Leader.ir

